

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXXI Liepa - July 24, 1986 Nr. 28

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

M. Mažvydo biblioteka

Hitleris ir Stalinas (II)

Panašumams išryškėjus

Vytautas Meškauskas

Minėjome pereiname Nr., Kad 'Gimtąjį Kraštą' labai jaudina teisybės žodžiai apie II Pasaulinį karą. Galima prileisti, kad sovietų laikysenos ir politikos gynėjams, ypač jauniems, sunku žinoti kaip iš tikro buvo. Šiuo atveju mes esame daug laimingesni. D. Britanijos ir JAV archyvai yra atidaryti ir visiems prieinami, sovietų tačiau vis dar aklina uždaryti. Atrodo, kad jie vis dar nori juos perrašinėti pagal bėgamos dienos reikalavimus. Pavyzdžiui, į mano paminėjimą, jog vokiečių karinė vadovybė po Hitlerio nusižudymo dėsle pasirašyti paliaubas, kad dar įgalintų vokiečių karių ir civilių pabėgėlių pasitraukimą iš sovietams numatytos zonos, - Gimtasis Kraštas puola:

'Kaip galėjo beviltiškai apsuptos Berlyne nacių armijos sudaryti sąlygas trauktis masiškai vokiečių kariams ir civiliams į vaikus, jei hitlerininkai dar priešinosi ir sąjungininkams, einantiems iš Vakarų?'

Visų pirma vokiečiai traukėsi ne tik iš Berlyno, bet visų frontų nuo Baltijos iki Bavarijos. Antra, tik perspektyva patekti į sovietų nelaisvę vokiečius vertė taip ilgai kovoti. Vokiečių žvalgybos generolo Gehlen'o teigimu, jis kontaktavo britų žvalgybą karui einant į pabaigą, klausdamas, ar galima būtų kaip nors dar susitarti, aišku, nuverčiant Hitlerį. Atsakymas buvo toks, kad vakariečiai priimtų tik besąlyginę kapituliaciją.

Sia proga įdomu pastebėti, kad Hitleris mėgdavo galvodamas garsiai kalbėti. Keblioje situacijoje jis savęs klausdavo: 'O ką tokioje padėtyje darytų Stalinas?' Taip jis savęs klausė ir po pasikėsinimo prieš jį. Atsakymą tada jis greitai sugalvojo. Nubausti reikia ne tik pasikėsinimo dalyvius ir suokalbintus, bet ir jų šeimas ...

Nežinau, ar jis ieškojo Stalino patarimo ir užsitaręs savo paskutiniame bunkeryje. Kiekvienu atveju, jis buvo prieš kapituliaciją. Juk dėl tokio noro jis pašalino SS vadą Himmlerį, kuris balandžio mėn. ieškojo kontakto su britais. Dėl to jis, svars-

tydamas įpėdininkystės klausimą, apėjo ir maršalą Goeringą, bet pasirinko aukščiausiu laipsniu didįjį admirolą Doenitz, kuriam tai buvo didžiausia staigmena. Doenitzas savo svarbiausiu uždaviniu laikė kiek galima daugiau žmonių atitraukti iš sovietams atiteksiančios zonos.

Hitleris nusišovė balandžio 30 d. Už poros dienų prasidėjo kapituliacija. Gegužės 2 d. kapituliovo Italijos, Šiaurės Vokietijos ir Pietų Vokietijos frontai. Tik gegužės 5 d. Doenitzas pasiuntė savo delegatą gen. Joedl į Rheimsą, kur savo būstinę turėjo gen. Eisenhoweris.

Eisenhoweris atsisakė pasirašyti 'separatines' paliaubas. Kapituliacija turinti būti visuotina ir, jei vokiečiai ją dėsia dėl noro pabėgti nuo rusų, tai jis išakysiąs savo daliniams sustabdyti bet kokią persikėlimą per Elbą. Po poros dienų dėsimo Joedlis pasirašė kapituliaciją ir gegužės 8 dieną nuvyko į Berlyną pas Žukovą, kuris reikalavo asmenišką jam kapituliacijos.

'Mes nugalėjome Šėtoną su Belzebubo pagalba' - konstatavo tada ambasadorius Bullit. Eisenhoweris, kaip dauguma amerikiečių iki šios dienos, buvo daugiau naivūs. Jis tikėjo 'uncle Joe' gera valia. Gudresnis Churchillis gegužės 17 d. įsakė savo karininkams nenaikinti vokiečių lėktuvų. Sovietams nesilaikant savo pažadų, jų galį dar prireikti. Kaip ir 700,000 vokiečių, pasidavusių į britų nelaisvę ...

Yra duomenų manyti, kad ir pats Stalinas dar nebuvo galutinai apsisprendęs, ką daryti su vokiečiais. Gegužės 2 d. kapituliovus Berlyno komendantui gen. Weidling, jam ir jo igulos karininkams buvo leista pasilaikyti tarnybinius revolverius. Tai pati privilegija buvo suteikta ir Hitlerio bunkeryje užtiktiems SS karininkams. Jie net buvo nugabenti į sovietų štabą, kur juos pasitiko paradinė uniforma pasipuošę sovietų karininkai ir gerai pavaišino. Tik vėliau atėjo iš Maskvos įsakymas vokiečius perduoti NKVD. Adenaueriui užmezgus santykius su sovietais, tie SS

Mecenatą Simą Kašelionį atsisveikinant

Mečys Valiukėnas



A. A. Simas Kašelionis, Dirvos novelės konkursų ilgametis mecenatas. V. A. Račkausko nuotr.

Simas Kašelionis mirė 1986 m. liepos 16 d. Floridoje. Manoji pažintis su Velioniu Simu siekia bene 1933 ar 34 metus. Didelė draugyste nebuvome susirišę, bet dažna proga suėję pasikalbėdavome šiltai ir įvairiomis temomis.

Atsimenu 1962 metais su nuostaba perskaitęs Dirvoje apie novelės konkursą ir to konkurso mecenatą Simą Kašelionį, parašiau jam sveikinimo žodį... Į tą sveikinimą telefonu atsi-

karininkai buvo repatrijuoti. Tai įdomu prisiminti, OSI gaudant visai smulkius tada buvusius pareigūnus.

Hitleris buvo sudegintas, ir Stalinas jau seniai miręs, tačiau pastarojo vaiduoklis vis dar vaidenasi Maskvoje. Tiesa, nė vienas jo įpėdinių nebuvo ir neturi tiek sukoncentravęs valdžios savo rankose kiek jis. Jie buvo ir yra priklausomi nuo savo politbiuro kolegų, tačiau nė vienas jų nedrįso atsisakyti Stalino politikos. Greičiausiai ir jie, kaip Hitleris bėdoje, savęs klausia, kaip panašioje situacijoje būtų pasiėlgęs Stalinas? ...

(Nukelta į 2 psl.)

dikis ir neverta jį krikštyti kitu vardu.

Ir iš tiesų kasmetiniai "Dirvos" novelės konkursai Simui Kašelioniui buvo jo nuolatinis rūpestis ir pokalbių su kitais nuolatinė tema. Kol buvo gyvi jo artimi beletristai (Albinas Valantinas, Aloyzas Baronas ir kt.), Simas su jais dalindavosi žiniomis apie bėgimų metų konkursą, jame dalyvavusius. Vieną metų novelių vertinimo komisija buvo susirūpinusi, turėdama dvi maždaug vienodo lygio noveles, kurią premijuoti. Simas tai išgirdęs, buvo pasinėšęs organizuoti kitiems metams dvi premijas, bet neradęs kitų pritarimo, likosi prie vienos.

Įdomiausia, kas vedė Simą į šią novelių premijavimo, mecenato kelią? Iš pasikalbėjimų su juo, man pasiliko įspūdis, kad Simas nuo mažumės buvo šventai įsitikinęs, kad tik rašto žmonės, poetai ir beletristai, ugdo ir auklėja kiekvieną žmogų. Antroji paskata, skirti novelių autoriams premijas, buvo jo noras pašaukti į novelistus jaunąją kartą, bandančią plunksnos darbą... Lemiantis momentas Simui buvęs, kaip jis man yra vieną kartą pasakojęs, žinia liet. laikraštyje, kad Vytautas Alantas pradėjęs dirbti Fordo ar General Motor fabrike...

Simas pasakojo: "Plaudamas indus viename New Yorko restorane, buvau kankinamas minties, kodėl toks rašto žmogus, kaip Vytautas Alantas, buvęs Lietuvos Aido vyr. redaktorius, nūn turi eiti į fabriką"... Toks Simo mintijimas ir nuvedė jį į novelių mecenatus. Ir to paties Vytauto Alanto žodžiais tariant: "Tokio mecenato mes neturėjome ir vargu ar turėsime ateityje, neturėjo tokio literatūros rėmėjo ir pasaulinė literatūros istorija". V. Alantas paaiškina: "nesigailėtume komplimentų jei tokį dosnumą literatūrai rodytų koks milijonierius, bet mums kažkaip pritrūksta žodžių ką besakyti, kai matome tai darant kuklų darbininką..."

Pirmųjų metų "Dirvos" novelių konkurso laimėtojams buvo išmokama 250

(Nukelta į 3 psl.)



SAVAITINĖ POLITIJOS Apžvalga

OSI ginasi nuo kritikų. - Kas slypi po Maskvos 'taikos' ofenzyva? - Jos noras kovoti kitais ginklais.

Washington Post liepos 13 dieną paskelbė savo korespondento Jay Mathews ilgą straipsnį apie esto Karl Linna deportaciją. Jis rašo, kad OSI renka dokumentus apsiginti nuo konservatyvų ir liberalų kritikų, ruošdamasi ištremti į Sovietų Sąjungą Linną, kaip nacių bendradarbį.

Pagal Rytų Europos imigrantų pristatytus dokumentus, OSI pareigūnai yra labai jautrūs kaltinimams, kad jie naudoja suklastotus sovietų įrodymais identifikuoti nacių nusikaltėlius JAV-se. Jei JAV neištremtų Linno, sovietai gali toliau nebebendradauti su OSI.

'Sovietai nori Linno,' - rašoma Generalinio Prokuroro asistento S.T. Troot memorandumo Generaliniam Prokurorui Edwin Meese III juodraštyje, - 'jei mes jį išsiųsime kur kitur po to, kai viešai paskelbėme, kad jis bus deportuotas į USSR, yra pagrindo būkštauti, kad jie

sumažins savo bendradarbiavimą su OSI.'

Trumpam telefoniniam pasikalbėjime Trott pareiškė, kad tas be datos memorandumas skamba lyg būtų pavogtas iš mūsų įstaigų, bet kad jis (memorandumas) nebuvo pasiųstas Meese. Jis atsisakė toliau diskutuoti tuo reikalu.

Su kai kuriomis išimtimis JAV teismai priima sovietų dokumentus, kaip galiojančius įrodymus denaturalizacijos ir deportacijos bylose. OSI direktorius N.M. Sher pareiškė, kad Vokietijos teismai, sprenddami karo nusikaltėlių bylas, nė sykį nerado, kad sovietai pristatytų netikrus dokumentus.

Prezidento asistentas Patrick J. Buchanan, prieš užimdamas tą postą, parašė tris staipsnius smarkiai kritikuojančius OSI už sovietų įrodymų naudojimą.

Washington Post reporteriui Buchanan pasakė, pabrėždamas, kad tai yra tik jo asmeninė nuomonė:

'Man atrodo, kad tai verta Orwellio ar Kafkos plunksnos situacija: JAV ištremia savo pilietį į Sovietų Sąjungą būti teisiamam už bendradarbiavimą su Hitleriu II-jo pas. karo pradžioje, nes Adolfas Hitleris buvo pagrindinis sovietų valdžios bendradarbis pradėti tą karą.'

Savo gegužės 8 d. sprendime JAV 2-ros Apygardos Apeliacinis teismas paminėjo sovietų teigimą, kad Linna šovė į duobę, pilną mirties stovyklos aukų ir jo pareigos būvusios tokios, kurios pažeidžia kiekvienos civilizuotos bendruomenės padarumą.

Linna, pensijon išėjęs matininkas ir skautininkas, yra laikomas New Yorko kalėjime. Jis buvo be perspektyvos areštuotas, kai atvyko išsiaiškinti savo statusą.

Seimos prašyme JAV senatoriams nuginčijama, kad Linna galėtų būti paskirtas stovyklos viršininku, būdamas tik 22 metų amžiaus. Tikruoju komendantu buvęs vokietis Fritz Giessen.

Straipsnyje kelis kartus minimas A. Mažeika ir jo Coalition for Constitutional Justice and Security, atkreipusi korespondento dėmesį į tą bylą.

Maskvos 'taikos' ofenzyva vis stiprėja. Kartu auga spaudimas į prezidentą Reaganą iš pačių amerikiečių ir jų sąjungininkų tarpo išnaudoti pasitaikiusią progą ir susitarti su sovietais dėl atominio apsiginklavimo sumažinimo. Iš taip siūlančių retas pagalvoja apie sovietų

sumetimus. Paprastai prileidžiama, kad jie turi pakankamai problemų namuose, kurios reikalauja viso dėmesio ir resursų mobilizacijos.

Tuo tarpu JAV iki šiol atominis apsiginklavimas apsimokėjo. Pirmą, jis kaštuoja mažiau už konvencionalinį. Antra - iki šiol jis neleidžia sovietams panaudoti savo karinių pajėgų skaičiaus pranašumo.

Kam stengtis laimėti vieną kitą mūsų ir pasistumti šimtą mylių į priekį, jei tai vis tiek veda prie atominio karo ir viso krašto sunaikinimo. Dėl to sumažinimas atominio apsiginklavimo iki tokio laipsnio, kad neapsimokėtų jo griebtis net ir pralaimėjus mūsų konvencionaliniais ginklais, sovietams labai praverstų, nes JAV - ir Vakarai apskritai - turėtų nemažai sunkumo su jais išlaikyti balansą. Tai pareikalautų ne tik daugiau ginklų, bet ir karių, kas JAV galėtų privesti net prie karinės prievolės įvedimo, kas būtų itin nepopuliari. Tai kaip tik ir siūlo buvęs Gynybos Sekretorius McNamara paskutiniame Atlantic žurnalo numeryje. Girdi, reikia taip apsiginkluoti konvencionaliai, kad būtų galima atsakyti atominio apsiginklavimo. Bet ar tai materialiai ir politiniai būtų tikrai įmanoma, jis neįrodo.

Už tat galima suprasti dabartinės administracijos nesisukubimą priimti sovietų pasiūlymus išskėstom rankom. Reagano užsispyrimas grąžinti JAV karinę galybę sovietus atvedė prie derybų stalo. Salia to, jis privedė ir prie dabartinės 'taikos' ofenzyvos.

Kas amerikiečius gąsdina - yra galimybė, kad sovietai įsitaistytų tiek daug raketų su atomineis užtaisais, kad jie galėtų vienu, pirmu smūgiu sunaikinti JAV žemės slėptuvėse išrikiuotą raketą ir aiškius politinius bei komandos centrus, kad po to likusiomis povandeniniuose laivuose raketomis neapsimokėtų bandyti atsikėryti, nes tai galėtų iššaukti sekundą puolimo bangą, po kurios nieko neliktų, kai tuo tarpu sovietai blogiausiu atveju būtų nukentėję tik nuo vienos salvės. Tas 'scenarijus' - kaip amerikiečiai saktų - per baisus, kad būtų realus, bet jei amerikiečiai su juo skaitosi, sovietų interesas yra juo ... daugiau baidyti.

Kol kas sovietai į JAV yra nutaikę 308 savo didžiųjų SS-18 raketų. Spėjama, kad jos gali turėti tarp 10 ir 14 sprogstamųjų užtaisų, galinčių pasiekti atskirus taiki-

■ Iš kitos pusės

Skaitau ir netikiu savo akimis... ši kartą LITERATŪROS IR MENO birželio 14 d. Nr. Ten literatūros kritikas Vitas Areška aprašo: "Kaip aš važiauvau į Čikagą." Čikagos jis nematė, nes kažkodėl negavo JAV vizos, ir dėl to garsiai skundžiasi. Iki šiol važiavimas buvo daugiau varžomas iš sovietų pusės, nors apie tai laikraščiuose niekas konkrečiai nesiskundė. Bijota pakenkti, o ir iš viso tai niekam nebūtų naujiena. Jei tik išleistų ir įleistų — pusė Lietuvos jau būtų čia.

"Visiems suprantama, — rašo Areška — kad suvereni valstybė turi teisę svečius pasirinkti, turi visą teisę ką nori į savo teritoriją įsileisti arba neįsileisti. Tik toks menkas keliautojas lauki, kad kas nors paaiškintų motyvus, pateiktų argumentus. Kiek aš pažįstu amerikiečius, o ypač Amerikos lietuvius, daugelis jų darbštūs ir dalykiški žmonės, nuoširdžiai tiki amerikoniškais laisvėmis, didžiuojasi savo pasisekimais. Šie mano įspūdziai neturėtų būti supracasti kaip koks nors stereotipinis antiamerikonizmas. Viena aišku, kas tik kailiu patyrė, tas gali pasakyti, koks bjaurus jausmas pajusti nepasitikėjimą, įtarinėjimus. Kokia dar didelė siena skiria žmones, kaip dar neat-sakingai kurstoma neapykanta."

Neapykantą — kam? Amerikiečių biurokratija pati sau? Atrodo, kad autorius yra ką tik gimęs. Bent kiek vyresni jau seniai apsiprato su bjauriu jausmu pajusti nepasitikėjimą, įtarinėjimus. Tai juk sovietinės sistemos pagrindas, kurį dar senesnė karta pajuto nuo pirmos sovietų okupacijos dienos. Ne tik pajuto, bet buvo suimti ir ištremti, jei ne sušaudyti. Ir niekas nepaaiškino motyvų ar patiekdavo argumentus. Išimti iš tos taip įprastos tvarkos, kad pats jos jau nepastebi, sudaro tik tos Areškos aimanos. Pati redakcija vedamose pastabose paaiškina:

"Garsiai šaukdami apie žmogaus teises, Amerikos politikai, — niekam tai ne paslaptis, — patys jas pamina."

(vm)

Hitleris ir Stalinas

(Atkelta iš 1 psl.)

Ir lygiai taip pat - kaip Hitleriui atėjus į valdžią daugumai Vakarų politikų atrodė, kad jis gali būti sukalbamas - ir dabar labai daug vakariečių galvoja apie susitarimą su Stalino įpėdiniais.

Imkime, pavyzdžiui, kad ir dabar vykstančias 'geros valios' olimpinės žaidynes Maskvoje. Jas suorganizavo magnatas Ed Turner, tikėdamasis uždirbti ir 'suartinti abi tautas'. Dėl palyginti mažo susidomėjimo, jis turėjęs 10-15 milijonų dolerių nuostolio. Jis tačiau jų nesigailėtų, jei tik pagerėtų santykiai. Girdi - 'paskutinis pamišėlis (suprask Hitleris) žmonijai kaštavo 30 milijonų gyvybių: 6 milijonus žydų, 24 mil. kitų. Kada tas pamišimas pasibaigs?'

Atsakymas, kurio Turneris negalėjo sugalvoti, yra paprastas. Žinoma, sovietai, kaip ir amerikiečiai, neįaučia vieni kitiems neapykantos, nors, kaip praneša iš Maskvos N.Y. Times, eiliniai sovietai netiki, kad Turneris tai padarė savo iniciatyva. Jie linkę manyti, kad jis yra pasiųstas Washingtono valdžios juos, sovietus, apgauti.

Kad santykiai pagerėtų, reikia tik pakeisti Maskvos valdovus ir įvyks stebuklas. Lygiai taip pat, kaip vokiečiai pasirodė visai pakenčiami be Hitlerio. Nieko nepakeis koks susitarimas dėl apsiginklavimo, jei pačioje Sovietijoje nebus panaikintas faktinis karo stovis.

ATITAIŠYMAS

Praeitame Dirvos nr. Iš kitos pusės, kur rašoma apie Vailokačio pirktą Berlyne prabangų automobilį, turėjo būti ne Ford, bet CORD. Tai buvo prieš karą vienas liuksusingiausių automobilių. Atsiprašome dėl korektūros klaidos.

Libijoje, Sirijoje, Nikaragvoje ir Angoloje - sovietų įtakos padidimui.

'Ginklų kontrolė gali būti panaudota kaip apsauga nuo baisiausio atvejo,' - rašo tas profesorius, - 'bet sutikti su Gorbačiovo užimta pozicija, kad ginklų kontrolė yra svarbiausias tikslas amerikiečių-sovietų santykiuose, gali tik padrasinti Gorbačiova būti daugiau užsispyrusių kitose svarbiose ir labai pavojingose srityse.'

GOVERNMENT JOBS
\$16,040 - \$59,230 / yr. Now Hiring. Call 805-687-6000 Ext. R-5823 for current federal list. (27-34)

TRUCK MECHANIC
Heavy duty expd. truck mechanic needed. Must have own tools. Salary commensurate with exp., please call for appt. 201-656-5900. (2134)

\$60.00 PER HUNDRED PAID for remailing letters from home! Send self-addressed, stamped envelope for information / application. Associates, Box 95-B, Roselle, N. J. 07203.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro numerio
kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti
straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą
redakcija neatsako.

Padėkime organizuoti jaunimą

Pasaulio Lietuvių bendruomenės globoje veikia Pasaulio lietuvių jaunimo sąjunga, pirmininkaujama Gintaro Grušo. Lietuvių jaunimo sąjunga veikia daugelyje kraštų, kur tik susiranda bent keli lietuviai jaunuoliai. Deja, didžiausiam lietuvių, o taip pat ir jaunimo telkinyje J. A. Valstybėse, Lietuvių jaunimo sąjungos nėra. Artėjant VI-jam jaunimo kongresui, yra būtinas reikalas suorganizuoti jaunimą, kuris JAV galėtų atstovauti ruošiamame kongrese.

JAV labai gražiai veikia skautai, ateitininkai, neolitanai, sportininkai, vyčiai. Bet gi yra dalis lietuviškojo jaunimo, kuris nepriklauso nė vienai minėtų organizacijų. Kaip reikia prieiti prie jų ir įjungti į jaunimo veiklą? Tai didelis JAV LB Krašto valdybai galvosopis. Krašto valdyba, norėdama patirti ideologinių organizacijų bei sporto klubų vadovų nuomonę, prieš mėnesį sušaukė atitinkamų pareigūnų pasitarimą. Šiam pasitarimui vadovavo ir platesnį įvadą padarė Liuda Rugienienė, JAV LB Krašto valdybos ryšininke su spauda (media). Ateitininkų federacijos vadas Juozas Polikaitis kalbėjo apie jaunimo organizacijų bendradarbiavimą. Vytautas Plioplys, buvęs JAV LJ S-gos pirm. ir Korp! Neo-Lithuania vyr. valybos narys, žvelgė į JAV jaunimo sąjungos praeitį ir dabartį. Apie jaunimo organizacijų ryšius su JAV LB ir jaunimui atstovavimą kongrese, kalbėjo Krašto valdybos pirm. Algimantas Gečys. PLJ S-gos valdybos pirm. Gintaras Grušas kalbėjo apie Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą, ruošiamą 1987-88 metų sąvartoję, Australijoje.

Šios konferencijos metu išryškėjo skirtingi požiūriai į jaunimo veiklą tarp JAV LB Krašto ir PLJS valdybų. G. Grušas norėjo,

kad ir JAV LJ S-ga būtų organizuojama tais pačiais pagrindais, kaip ir kituose kraštuose jau veikiančios Lietuvių jaunimo sąjungos. Krašto valdybos pirm. A. Gečys įrodinėjo, kad JAV yra skirtingos sąlygos ir reikia ieškoti būdų įtraukti gerai veikiančias ideologines bei sportines organizacijas į bendrą jaunimo veiklą ir surasti būdų atstovauti kongrese.

Po ilgesnių diskusijų buvo prieita krašto valdybos siūlomos formulės:

1. Prie JAV LB Krašto valdybos steigiamą jaunimo reikalams taryba, kaip jau veikia švietimo, kultūros, soc. reikalų ir kitos tarybos.

2. Jaunimo reikalų tarybon įeity veikiančių organizacijų deleguoti atstovai ir jaunimo veikloje pasireiškę jaunuoliai.

3. Jaunimo reikalų tarybos pirmininką kviestų Krašto valdybos pirm., pagal veikiančius JAV LB nuostatus.

Jaunimo reikalų tarybos tikslas būtų skatinti veiklą ir informuoti ją sudarančias organizacijas, nepažeidžiant jų savarankiškumo. Nenorima viską subendrinti ir suvirinti į vieną katilą, bet ir toliau palikti spalvingai ir saviškai veikti. Bus išdirbti nuostatai ir pasiūsti visoms jaunimo organizacijoms pareikšti savo nuomones ir padaryti pastabas.

PLJ S-gos pirm. Gintaras Grušas informavo apie artėjantį kongresą ir sudarytą programą. Visiems dalyviams įteikė po žiniaraščio Nr. 10 egzempliorių, kuriame yra daug žinių apie kongreso pasirengimą.

Kadangi JAV LJ S-ga prieš porą metų užmigo ir nesileidžia išbudinama, tai ieškojimas naujų kelių jaunimo veiklą atgaivinti, yra sveikintinas ir reikalingas. Krašto valdybos siūlomas būdas gal ir yra neblogas, bet reikia laiko ir gerų no-

ryų jį įgyvendinti. Jaunimo reikalų tarybos įsteigimas būtų naudingas, jei pritarėtų jaunimo organizacijos ir pasiduotų koordinavimui. Tarybos pirmininko kvietimas, paliktas Krašto valdybos pirmininko nuožūrai, gali sukelti tam tikrų kontraversijų. Nuo tarybos pirmininko ėjimų ir darbo krypties, gali priklausyti ir jaunimo organizacijų veikla. Vieną remiant, kitose gali sukelti nepasitenkinimą ir sugriauti vieningumą. Jaunimo reikalų taryba nėra lygi kitoms taryboms, kur tarybos pirmininkas susidaro iš sau palankių narių tarybas, kurias vėliau Krašto valdyba tvirtina. Jaunimo reikalų tarybos narius deleguoja organizacijos ir jų Krašto valdyba negali keisti. Ar nebūtų tiksliau leisti deleguotiems nariams patiems išsirinkti pirmininką, o ne paklusti Krašto valdybos pirmininko parinktam. Čia būtų principinis reikalas, su kuriuo gal negalėtų sutikti Krašto valdyba, nes neatitiktų veikiantiems nuostatom.

Kiekviena nauja idėja ar naujas bandymas, visad susilaukia vienokios ar kitokios kritikos. Susilauks ir šis bandymas, nes ir pasitarimo metu nebuvo parodyta didesnio entuziasmo.

Jaunimo organizacijų ir jaunimo sąjungos klausimais, spaudoje buvo plačiai pasisakyta. Nors Krašto valdyba ir skelbia, kad ji nesikėsina į jų veiklos suvienodinimą, bet vistiek lieka įtarimas, dėl jaunimo reikalų tarybos pirmininko parinkimo. Koks bus tarybos pirm., tokie bus santykiai ir dalyvaujančių organizacijų. Nuo jaunimo reikalų tarybos pirm. parinkimo priklausys ir šio projekto sėkmingas įgyvendinimas.

A. Juodvalkis

VLIKAS Kviečia DALYVAUTI LAISVĖS DEMONSTRACIJOSE

Š. m. lapkričio mėn. Vlikas organizuoja išvyką į Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijos plenumo posėdžių atidarymą Vienoje ir vėliau į VLIKo Seimą Londone.

Galiutina kelionės programa: Lapkričio 1 d. iš New Yorko (JFK) išvykstama į Muencheną. Lapkričio 3 d. išvykstama iš Muencheno į Vieną autobusu. Lapkričio mėn. 4 d. 12 val. p. LAISVĖS demonstracijos šv. Stepono aikštėje, Vienoje. Lapkričio 5-6 d. pagal dalyvių pasirinkimą ekskursijos į įvairias vietas. Lapkričio 7 d. išvykstama iš Vienos į Londoną. Lapkričio 7-9 d. VLIKo Seimas: lapkričio 7

d. (penktadienis) — susipažinimo vakaras Lietuvių Namuose; lapkričio 8 d. (šeštadienis) — VLIKo Seimas (Hotel Russell). Lapkričio 9 d. (sekmadienis) — iškilmingos pamaldos lietuvių bažnyčioje, vėliau banketas Lietuvių Sodijoje. Lapkričio 10 d. iš Londono grįžtam į JAV.

Išvykos kaina \$1,195 vienam asmeniui (dviese kambariye). Prašoma registruotis galimai greičiau. (Vienam asmeniui vykstant pridedama \$250.00 "single supplement"). Ši kaina apima visas išlaidas. Susidarius grupei norinčių vykti (ir grįžti) iš Chicagos, prie numatytos sumos primokama \$66.00 asmeniui. Registruotis ne vėliau rugsėjo 1 d.

Dėl informacijos kreiptis į VLIKO/ELTOS įstaigą, 1611 Connecticut Ave., N. W., Suite 2, Washington, D. C. 20009 (tefl. (202) 667-1980), arba išvykos vadovą, dr. J. Stuką, 234 Sunlit Dr., Watchung, N. J. 07060 (tel.: 201-753-5636).

• **VLIKo pirm. dr. K. Bobelis** informuoja, kad lietuviai, estai ir latviai ruošiasi bendrai pasireikšti Vienos konferencijos metu. Šis reikalas buvo aptartas Pasaulio Pabaltiečių Santalkos posėdy liepos 11 d. Santalkai šiais metais pirmininkauja dr. K. Bobelis. Sutarta lapkričio 4 d. surengti pabaltiečių demonstraciją Vienoje, šv. Stepono aikštėje, o sekančią dieną — spaudos konferenciją. Demonstracijoje kalbėti sutiko Jaen-Marie Daillet, Prancūzijos parlamento narys, Europos ir Pasaulio krikščionių demokratų unijos viceprezidentas, ir švedas Per Ahlmark, buvęs Švedijos parlamento narys 1967-1978 m., švedų liberalų partijos lyderis 1975-1978 m. ir buvęs min. pirm. Abu buvę Kopenhagos Tribunolo teisėjai. Demonstracijoje taip pat dalyvaus Vasario 16 gimnazijos mokiniai, kurie pašoks lietuviškų tautinių šokių ir atsiveš

S. Kašėlionis...

(Atkelta iš 1 psl.)

dolerių premijos, vėliau Simas premijų sumą kelis katrus didino, taip kad šiais metais (ir jau eilę metų anksčiau) vykstančio dvidešimt ketvirtojo konkurso laimėtojas gaus 600 dol. premiją.

Kai aš kalbėjausi su mecenatu Simu Kašėlioniu, rinkdamas biografines žinias LE XXXVII tomui ir su šypsena lūpose užklausiau jį, o koks likimas laukia konkursus, jų mecenatui nuėjus... tai Simas visu rimtumu atsakė: "Tas jau sutvarkyta mano testamentu!"

Simo Kašėlionio asmens žinios. Gimęs 1911 m. balandžio 5 d. Lietuvoje, (Dūkijoje), Alytaus apskr. Miroslovo valsč., Mociškėnų kaime. Mokėsi Alytaus gimnazijoje, bet sveikatai dėl meningito sutrikus turėjo iš jos pasitraukti, prieš abiturą. Fiziniai sustiprėjęs, persikėlė gyventi į Kauną ir įsidarbino Akc. "Pažangos" bendrovėje, raštvėdžio ar pan. pareigose. Šiame darbe išbuvo iki 1940 m. Sovietijos okupacijos, kuri vienu pirmųjų aktų "Pažangos" bendrovę likvidavo. Simas persikėlė į Alytų ir ten dirbo, berods, miesto savivaldybėje. Amerikoje dirbo nekvalifikuotu darbininku ir iš savo pajamų skyrė novelių konkursų laimėtojams premijas, o jo paliktas kapitalas, atrodo, galės tą premijavimą vykdyti ir toliau.

Mečys Valiukėnas

savo orkestrėlį. Yra rengiamas bendra pabaltiečių memorandumas, kuris bus įteiktas Vienos konferencijos delegacijoms. Vienoje taip pat bus atidarytas pabaltiečių biuras, kuriam vadovaus Algis Klimaitis iš Austrijos.

Gausniam lietuvių pasirodymui Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos metu Vienoje ruošiamą "Laisvės demonstracijos išvyką", kurios suorganizavimu rūpinasi dr. J. Stukas.

(E)

REMKIME TAUTOS FONDĄ

nes tik nuo mūsų priklauso kiek esame pajėgūs ginti ok. Lietuvos bylą laisvajame pasaulyje.

Neužmirškime LIETUVOS LAISVĖS IŽDO pagerbdami savo artimųjų atmintį ar tvarkydami savo palikimų reikalus.

Jūsų auka TAUTOS FONDUI paremia ELTA biuletenių leidimą 6 kalbomis ir padeda skleisti informaciją apie tikrą padėtį ok. Lietuvoje.

Visos aukos atleidžiamos nuo federalinių mokesčių

TAUTOS FONDAS
LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.

P. O. Box 21073
Woodhaven, N. Y. 11421

Prelato Olšausko bylos atgarsiai

(3)

V. Domeika

Kokia dabartinė Olšausko teisinė būklė?

Įsigaliojusiais teismo sprendimais prel. Olšauskas buvo pripažintas kaltu Ustijanauskievės nužudyje. Jeigu, įstatyme numatyta tvarka, tas sprendimas nebus panaikintas ar pakeistas, tai Olšausko kaltė pasiliks visiems laikams. Prel. Olšauskas autoriui aiškino, jog išėjęs iš kalėjimo, pasisamdys vokiečių detektyvus ir su jų pagalba įrodys savo nekaltumą. Prel. Olšauskas iš kalėjimo buvo išleistas 1931 m. vasario mėn. 17 d., o nužudytas 1933 m. birželio mėn. 18 d. Man neteko girdėti, kad prel. Olšauskas būtų daręs kokius nors žygius "atnaujinti" bylą.

Tas pasitvirtina ir knygos autoriaus žodžiais: "šių eilučių autorius, žinodamas šios bylos užkulius, bandė įkalbėti adv. Tumėną, kurio žinioje buvo sukaupta šios bylos medžiaga, atnaujinti bylą išryškėjančių naujų aplinkybių — lenkų žvalgybos — pagrindu ir su nauja teisėjų sudėtimi. Kaip daugeliui žinoma, Tumėnas buvo geras advokatas, bet labai ligistas ir flegmatiškas. Jis atsakė — Tai, tai bažnytinė vyresnybė nepripažino teismo sprendimo Olšausko byloje, tai katalikams to ir pakanka. Ši byla visuomenėje jau užmiršta, kelti ją iš naujo reiškia iš naujo sukelti kairiosios ir gelonosios spaudos insinuacijas, šmeižtus, dėlto katalikiškai visuomenei nebūtų daug naujos". (7 p.).

Knygos atsiradimas ir jos tikslas

Kiekvienam kas skaitė knygą (apie Olšausko teismą), kyla klausimas, kodėl

ji buvo rašoma ir išleidžiama apyvartan? Tiksliai nežinome, kas ją rašė, nežinome autoriaus išsilavinimo, amžiaus, aplinkybes ir galimas šalutines įtakas. Todėl jo darbą galima vertinti žemaitijoje vartojamu posakiu "kas kaip moka — taip ir šoka".

"Saulės" draugijos nariai ir auklėtiniai, kurie dabar gyvena šiame krašte, pažinojo tuometinį Lietuvos gyvenimą, todėl iš jų reikalaujama "būti objektyviais". Reikia suprasti, jog "Leidėjai" (t. y. Saulės draugijos nariai ir auklėtiniai) nori įrodyti prel. Olšausko nekaltumą.

Pagal veikiančius įstatymus joks Amerikos teismas nėra įgaliotas ir neturi teisės pakeisti Kauno Apygardos Teismo sprendimą, pagal kurį prel. Olšauskas pripažintas kaltu žmogžudystėje.

Lieka tik vienas atsakymas — leidėjai norėjo supažindinti lietuvių apie nekaltai nubaustą prel. Olšauską. Lietuvis, kuris gimė ir augo laisvajame pasaulyje, skaitydamas šią knygą, su autoriaus netikslumais ir klaidingomis prielaidomis, gali susidaryti vaizdą, jog ištikrųjų tuometinis tautininkų režimas terorizavo ir persekiojo "kitais galvojančius" — krikščionis demokratų ir katalikus.

Dabartinis okupantas "triubija" pasauliui, jog Lietuvoje yra pilna tikybos laisvės. O kadangi autorius K. S. teigia, jog prel. Olšauskas tautininkų buvo traktuojamas blogiau negu kunigai Stalino laikais, tai nepažįstančiam bolševikinio melo, gali susidaryti vaizdas, kad katalikams okupuotoje Lietuvoje, dabar

yra geriau negu buvo Nepriklausomybės metu. Chicagoje leidžiamose "Lietuvos Bažnyčios" knygose yra išvardinti vyskupai ir kunigai, kuriuos bolševikai nužudė ar nukankino "gulauguose". Visiems žinoma, jog bolševikai, kovodami prieš tikybą, persekioja ir naikina tų tikybų dvasininkus.

O prel. Olšauskas, kun. Spudas ir kun. Baliutavičius buvo teisiami ir baudžiami už bendrus kriminalinius nusikaltimus. Gerai prisimenu, jog Šiaulių Apygardos Teismui nubaudus dr. Šliupą, sąryšį su jo rašyta knyga apie šventuosius, visuomenėje buvo skleidžiama mintis, kad tautininkų režimas, būdamas katalikų hierarchijos pilnoj įtakoj, nekaltai nubaudė ateistinio judėjimo atstovą dr. Šliupą. Mano supratimu tas parodo, kad tuometiniai teismai buvo nešališki ir visus asmenis traktavo vienodai ir lygiai prieš įstatymus.

Nėra jokio duomens sakyti, kad prof. Voldemaras vaidino kokią nors rolę prel. Olšausko byloje. Kai buvo nagrinėjama Olšausko byla, Voldemaras jau buvo atleistas iš ministerio pirminko pareigų, jas ėjo — J. Tūbelis.

Kun. Yliaus pareiškimas

1984 metais spalio mėn. Jonišio bažnyčios altarište, kun. Antanas Ylius padavė Tarybinės Lietuvos Prokurorui pareiškimą, kuriame sako — Lietuvos tarybinėje Enciklopedijoje, Vilnius, 1981 m., VIII t., 319 p. parašyta "už mailužės nužudymą prel. Olšauskas nuteistas 5 metams kalėti. 1931 m. amnestuotas. Pagal knygą J. Kauneckis "Prelatas Olšauskas" Vilnius, 1952 m., paruoštas



1986 M. KELIONĖS Į LIETUVĄ

15 - 18 DIENŲ KELIONĖS, 10 DIENŲ LIETUVOJ

15 DIENŲ — LIETUVA IR SUOMIJA

Kelionė 101: Rankdarbių paroda. Spalio 1 - spalio 15 — \$1,599.

Kelionė 126: Naujų Metų sutikimas. Gruodžio 26 - sausio 9 — \$1,499. Vilniuj 10 dienų, Kaune 2, Helsinky 2. Finnair iš JFK.

17 DIENŲ — LIETUVA, LENKIJA IR VOKIETIJA

Kelionė 916: rugsėjo 16 - spalio 3 — \$1,699. Traukiniu iš Varšuvos į Vilnių, Vilniuj 10 dienų, traukiniu iš Vilniaus į Varšuvą, Varšuvoje 2, Frankfurte 1. Luftansa iš JFK ir Bostono.

18 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA, SUOMIJA

Kelionė 812: rugpjūčio 12 - rugpjūčio 29 — \$2,059. Maskvoj 2 dienos, Vilniuj 10, Leningrade 2, Helsinky 2. Finnair iš JFK.

10- 15 DIENŲ KELIONĖS, 7 DIENOS LIETUVOJE

10 DIENŲ — LIETUVA IR SUOMIJA

Kelionė 915: rugsėjo 18 - rugsėjo 27 — \$1,449. Vilniuj 7 dienos, Helsinky 1. Finnair iš JFK.

14 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA IR VENGRIJA

Kelionė 819: rugpjūčio 21 - rugsėjo 3 — \$1,669. Maskvoj 2 dienos, Vilniuj 7, Maskvoj 1, Budapešte 2. Swissair iš JFK ir Bostono.

15 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA IR SUOMIJA

Kelionė 929: rugsėjo 29 — spalio 13 — \$1,599. Maskvoj 2 dienos, Vilniuje 7, Leningrade 2, Helsinky 2, Finnair iš JFK.

13 DIENŲ KELIONĖS, 5 DIENOS LIETUVOJE

13 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA, ITALIJA

Kelionė 920: rugsėjo 21 - spalio 3 — \$1,799. Maskvoj 2 dienos, Vilniuj 5, Romoj 4, Florencijoje 1. Alitalia iš JFK ir Bostono.

Kelionės kainos nustatytos pagal tarifus, veikusius 1985 gruodžio 1. Kelionių kainos gali keistis, besikeičiant kelionių lėktuvais kainom. Visiem klientams bus pritaikytos pigiausios oro kelionės.

Dėl brošiūros ir daugiau informacijos kreiptis:

BALTIC TOURS

293 AUBURN ST.

NEWTON, MA 02166

(617) 965-8080 arba (617) 969-1190

BALTIC TOURS tvarko:

giminių iškviatimo dokumentus
nuperkam automobilius, kooperatinius butus ir kitas dovanas giminėm Lietuvoje
tarplininkaujam palikimų sutvarkyme

filmas "Devyni nuopolio raitai". Kun. Ylius rašo, kad

"minėtos Enciklopedijos ir knygos leidėjams būtų nedovanotina gėda, jei jie nežinotų, kad prel. Olšausko byla buvo ne kriminalinė, o politinė. Juk prel. Olšauskas nuteistas be jokių nusikaltimo įrodymų. Tai pripažino buvęs ministras Žilinskas, aukščiausiojo teismo pirmininkas Grigaitis ir teismo patarėjai, kad jie nuteisė prel. Olšauską be jokių nusikaltimo įrodymų. Jis nuteistas pagal jam ir katalikų bažnyčiai priešiškos spaudos sukeltą psichozę, kuriai pritarė tuometinė valdžia. Tai bjaurus ir nedovanotinas šmeižtas, klaidinantis ir gadinantis visuomenę, o ypač jaunimą..."

Tad kun. Ylius prašo kad Tarybinės Lietuvos prokuroras padarytų žygius — išbraukti iš Enciklopedijos sakyta žinutę, išimti iš apyvartos Kaunecko parašytą knygą ir uždrausti rodyti

filma (L. B. Kronika — Nr. 66).

Visiems žinoma, kad Tarybų Sąjungoje, įskaitant ir Pabaltijo kraštus, — tikybos yra laikomos liaudies nuodais (opiumu). Joks spausdintas ar filmas nebus leidžiamas, jei tenai, didesniu ar mažesniu laipsniu, nebus pajuoktas tas liaudies "prietaras".

Kodėl kun. Ylius patiekė Prokurorui tokį pareiškimą?

Mano supratimu galėjo būti dvi priežastys:

1) Kun. Ylius, kaip ir nekurie kiti, mano ir tiki kad prel. Olšauskas buvo nekaltai nubaustas;

2) kad tas kelias ir būdas yra patogiausia pasipriešinti bolševikinei propagandai, kuri išniekina ir pajuokia tikybą ir dvasininkų luomus.

Pagal spaudos pranešimus, kun. A. Ylius buvęs anksčiau persekiojamas sovietinės valdžios.

"Ar pasiilgstat skanios lietuviškos duonos?"

KREIPKITĖS Į

NEW BAKERY

2022 West 51st Street

Chicago, Ill. 60609

Telefonas: (312) 925-0064

Savininkas: E. KNIUKŠTA

Siunčiame "plytą" ir įvairias kitas duonas į visas vietas.



KŪRYBA IR MOKSLAS



Vienas iš daugelio

Vytautas Plukas

Praeityje daug svetimų šalių mokslininkų — kalbotyrininkų domėjosi lietuvių kalba, nes iš visų gyvųjų indoeuropiečių kalbų mūsų — iškėlė daugiausia senosios prokalbės bruožų.

Apgailestautina, kad mūsų sena, gražia ir kalbotyrininkams svarbia kalba senovėje daugiau domėjosi svetimšaliai, negu patys lietuviai.

Du šimtmečiai rusų spaudos iš rytų ir lenkiškoji įtaka iš pietų, nepadėjo mūsų raštui ir knygai tarpti savame krašte, nei mūsų kalbai įsipilietinti pasaulyje. Gaila, kad mūsų valdovai — kunigaikščiai nepasistengė, ar nematė reikalo, lietuvių kalbą puoselėti ir padaryti ją valstybine kalba.

"Pirmoji žinoma lietuvių kalbos gramatika pasirodė 1653-čiais metais Karaliaučiuje, kurią lotyniškai parašė vokiečių D. Kleinas, vėliau išleidęs kiek perdirbtą gramatikos santrauką vokiečių kalba". (Z. Zenkevičius, Kalbos pradmenys, psl. 75, Kaunas, 1969).

Vėliau, iš svetimtaučių, lietuvių kalba domėjosi ir pažymėtini: vokiečiai Friedrichas Hakas (1730 m.) ir Gotfridas Ostermejeris (1791 m.), lenkas Ksaveras Bogušas (1808 m.) ir čekas Augustinas Šleicheris (1852 m.). Jie rašė mokslinius veikalus apie lietuvių kalbą ar spausdino žodynus. Vėliau, vien tik užsieniečius čia paminint, seka visa eilė įvairių tautybių mokslininkų: lenkai, rusai, čekai ir ypač rytprūsių kalbotyrininkai studijavo ir nagrinėjo lietuvių kalbą ir jos kilmę.

"Apskritai, reikia pasakyti, kad iki XIX amžiaus tebuvo tenkinamasi tik svarbiausių duomenų apie lietuvių kalbą kaupimu, bandoma aprašyti jos gramatinę struktūrą ir suregisuoti raštuose dažniausiai vartojamus žodžius. Rimtesnio kalbos tyrinėjimo tuomet dar nebuvo". (Z. Z. ten pat, psl. 77).

20-tame amžiuje atsiranda dar didesnis skaičius įvairių Europos kraštų ir net Indijos kalbotyrininkų studijavusių lietuvių kalbą, nes joks rimtas mokslininkas neapsieina be lietuvių kalbos studijų.

Vienas tokių šiandieninių mokslininkų yra Endre Bojtars, vienintelis žmogus Vengrijoje mokąs lietuviškai.

Vengrijoje jis vidurio rytų Europos literatūros teoretikas, mokąs 15 kalbų, jų tarpe ir gražiai lietuviškai.

Mums jis ypatingai įdo-

mus, nes yra parašęs lietuvių kalbos vadovėlį vengrams "KEVES SZOVAL LITVANUL". išvertus — "Su mažai žodžių lietuviškai", išleista Budapeste, 1985 metais, 310-ties puslapių su 4000 žodžių žodynu. Viršelį puošia Trakų pilies nuotrauka.

Endre Bojtars, prieš 45 metus gimė Budapeste, darbuojasi Vengrijos Mokslų Akademijoje, profesoriauja Budapesto universitete, keletos mokslinių knygų autorius, kurių viena "Slaviškasis strukturalizmas" išversta į anglų ir olandų kalbas. Jis yra ir esayistas, bet mums lietuviams vertintinas dėl lietuvių literatūros vertimo į vengrų kalbą.

Pirmiausia jis išleido Donelaičio "Metus". Vėliau išvertė ir išleido Kazio Sajos, Sauliaus T. Kundroto ir kitų rašytojų knygas. Jis redagavo, parašė įvadą ir išleido "Lietuvių Poezijos Antologiją" žinoma, pats išvertęs poeziją į vengrų kalbą.

Lietuviškai išmoko iš knygų, nes Lietuvoje tevisėjo keletą kartų ir trumpai. Lenkų ir čekų kalbas jis moka geriau, nes studijuodamas Lenkijoje ir Čekoslovakijoje gyveno ilgesnį laiką ir turėjo daugiau praktikos.

Jis ypatingai myli lietuvių literatūrą ne vien dėl jos senumo, bet ir dėl to, kad vertindamas mūsų kalbos grožį jis yra susipažinęs ir su mūsų tautos sunkių istorijos kelių. Jis pabrėžia ir lietuvių vaišingumą ir nuoširdumą.

Susitikus Amerikoje, pasikalbėjime užklaustas, kaip jis susidūrė su lietuvių kalba, štai ką papasakojo:

"Prieš 20 metų pradėjau dirbti lituanistikos baruose. Jau žinojau slavų literatūrą ir norėjosi prie jos studijų dar patyrinėti ir baltų literatūrą.

Tuo laiku domėjausi vidurio Europos tautų avangardizmu literatūroje, samprotavau, kad ir Baltijos kraštuose turėtų būti tokios literatūros.

Parašiau laišką į Lietuvos Mokslų Akademijos literatūros institutą. Gavau atsakymą ir priedo lietuvių kalbos vadovėlį literatūros istoriją, bibliografiją ir kitokių knygų. Iš to vadovėlio ir knygų išmokau lietuviškai skaityti.

Tada aš tyrinėčiau vidurinės Europos avangardizmą literatūroje ir pradėjau skaityti lietuvių futurizmo — "keturvėjininkų" veika-

lus, kaip Kazio Binkio ir kitų.

Man buvo labai įdomus reiškinys: visi kiti avangardistai neigė tradiciją, o viename "Keturių Vėjų" numeryje aš radau straipsnį apie Donelaitį, apie tokį poetą, kurį avangardistai lietuviai rašytojai laikė savo pirmtaku.

Tai buvo man labai įdomu, nes visų kitų kraštų literatūrose buvo atvirkščiai: tradiciją avangardistai neigė.

Aš tada paėmiau į rankas "Metus", perskaičiau ir pajutau, kad Donelaitis yra išskirtinas reiškinys 18-to šimtmečio literatūroje. Jis man labai patiko.

Taip ir atsitiko, kad pirmas lietuvių poetas, kuris buvo išverstas į vengrų kalbą (ne iš rusų kalbos, bet iš originalo) buvo Donelaitis. Aš padariau 3000 eilučių žodinių vertimą, o tada dar jaunas, dabar jau žymus vengrų poetas Dezso Tandori sueiliavo hegzaometru. Jis atliko fantastišką darbą, nes šis vertimas įėjo į vengrų vertimų literatūros aukso fondą.

Paskui vėčiau visą eilę lietuvių rašytojų: Juozo Grušo apysakas, Kazio Sajos apysakų ir pjesių rinkinį, Justino Marcinkevičiaus poeziją ir jo dramų trilogiją.

Aš labai didžiuojuosi to 1980-tais metais išleista "Lietuvių Poezijos Antologija", apimančia kūrinius nuo Mažvydo iki šių laikų jauniosios kartos.

Šita antologija yra įdomi vienu atžvilgiu: tai vienintelė antologija, kurioje yra poetai iš Lietuvos ir iš-eivijoje gyvenantieji. Tai reiškia, ten yra Aistis, Bernardas Brazdžionis, Santvaras, Jonas Mekas, tomas Venclova, Rimantas Vėžys ir kiti.

Aš esu vienintelis žmogus Vengrijoje, kuris moka lietuviškai, todėl man dirva labai dėkinga, bet kartu ir labai sunki, nes viską reikia daryti vienam pačiam.

Esu ne vien tik lietuvių literatūros šeimininkas Vengrijoje, bet ir lenkų, čekų ir ukrainiečių literatūros beveik vienintelis specialistas.

Be to, iki šių metų aš dirbau literatūros teorijos skyriuje (Vengrijos Mokslų Akademijoje, V. P.), tai reiškia, kad visas mano, kaip lietuvių literatūros vertėjo darbas buvo grynai asmeniškasis reikalas, savotiška "hobby", todėl truputį nusibodo.

Ir lietuvių kalbos vadovėlį parašiau tam, kad jaunes-



Endre Bojtars.

V. Pluko nuotr.

ni vengrai mokytusi lietuviškai ir išaugtų tokių vengrų jaunosios kartos "pamišėlių" kaip aš."

Taip su humoro žiupsniu užbaigė savo pasakojimą Endre Bojtars. Šis pašnekesys, perrašytas iš magnetofono juostelės, įrodo, kaip gražiai jis valdo lietuvių kalbą.

Lieka tik pridėti, kad viskas, kas liečia lietuvių literatūrą Vengrijoje, ar jos vertimus pirma į rusų, o vėliau į vengrų kalbą yra jo patikrinama, palyginama su originalu, pataisoma, kad vertimas būtų autentiškesnis.

Jis parašo visoms iš lietuvių kalbos išverstoms knygoms dar ir įvadás. Be jo žinios ar pagalbos, suprantama, Vengrijoje nepasirodo joks vertimas iš lietuvių kalbos.

"Vieninteliai literatūros vertimai, kurie Vengrijoje kontroliuojami, yra iš lietuvių kalbos. Išvertė iš rusų kalbos ir baigta, jau ir atspausdinta. O iš lietuvių kalbos aš cenzūroju..." pridėda su šypsniu Endre Bojtars ir tada rimtai: "Aš verčiu lietuvių prozą ir poeziją tik iš originalų."

Į Kalifornijos (U.C.L.A.) universitetą jis buvo pakviestas trims mėnesiams, kaip vizituojantis mokslininkas. Jis jau grįžo į Vengriją prie savo tiesioginio mokslinio darbo, o laisvalaikio, manau, žaidžia futbolą su savo dviem sūnumis, jau studentais ir gamina vyną (sako išsunkias 300 litrų) iš savo sodo vynuogių.

Jo žmona Anci Bojtars taip pat dirba Vengrijos Mokslų Akademijoje redaktore ir vertėja iš rusų kalbos. Ji verčia nekuriuos lietuvių autorius iš rusų kalbos, kuriuos Endre peržiūri.

Šviesus, protingas, įdomus, pilnas humoro, bet labai kuklus ir malonus žmogus. Vadinti jį lietuvių draugu būtų per mažai: Jis yra didelis mūsų tautos kultūros skleidėjas Vengrijoje.

Linkėtumėm sau, kad mūsų kultūros skleidėjų turėtumėme kiekviename pasaulio krašte.

Turėdami Endre Bojtars Vengrijoje esame dėkingi ir laimingi.



APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į OBELENIŲ apdraudos įstaigą — 6181 Mayfield Road, Suite 203, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti ZENONUI arba SAULIUI (216) 442-6810.

STAFF NURSING POSITIONS
Coldwater Regional Center is a new 300-bed psychiatric facility of Michigan Department of Mental Health. Beautiful community, Southern MI., surrounded by lakes offering unlimited recreational opportunities. Competitive, exceptional benefit package. Contact: Ina Whitney, Personnel Director, Coldwater Regional Mental Health Center, 620 Marshall, Coldwater, Mich. 49036. 517-279-9551. EOE (22-28)

HOUSEKEEPER
Live in housekeeper 5 days, Tues.-Sat. — Cleaning, laundry, some cooking and child care. — Seashore, during summer. Southern New Jersey. Excellent salary. References necessary. Call after 6:00 p.m. (609) 429-5176. (21-27)

Lietuviškoji Laisvės statula

Balys Gražulis

Net keturias dienas, minėjus Amerikos Laisvės Statulos šimtąjį gimtadienį, dera prisiminti ir lietuviškąją Laisvės Statulą, stovėjusią Karo Muziejaus sodelyje. Amerikiečiai, padedami kitų tautų, savosios gimtadienį šventė labai spalvingai ir triukšmingai. Ir pati statula televizijos ekrane atrodė išpūdingai iš arti ir iš toli. Mūsų kukesnė, bet ji mums buvo nemažiau reikšminga už amerikietiškąją.

Lietuviškoji Laisvės Statula prie Karo muziejaus Kaune tebuvo trijų metrų aukščio ir iškelta tik ant keliolikos metrų papėdės, bet pro šalį einant labai išpūdingai atrodė. Pažvelgus į ją visada krūtinę užliedavo šiltas jausmelis. Jinais vaizdavo sparnuotą angelą, nutraukusį vergijos grandines ir nešantį vėliavą. Ją sukūrė skulptorius Juozas Zikaras, pagal kurio projektą taip pat buvo pastatytas žuvusiems dėl Lietuvos laisvės paminklas ant nežinomo kareivio kapo ir garsi skulptūra "Knygnešis". Laisvės statula buvo iš žalvario nulieta Berlyne. Ant keturių papėdės šonų buvo pritvirtintos paminklinės lentos su jose įrašytais svarbiausių laisvės kovų vietovėmis. Statula buvo iškilmingai atidengta 1928 m. gegužės 15 d.

1940 m. Lietuvą užplūdę bolševikai greitai paminklines lentas nuo statulos papėdės nuplėšė, o vėl į Lietuvą grįžę ir pačią Laisvės Statulą nugriovė. Sunaikino ir žuvusiems dėl laisvės paminklą, tautos žymiųjų žmonių biustus ir Juozo Zikaro "Knygnešį". Vietoj šių brangių paminklų muziejaus sodelyje pastatė paminklą keturiems komunarams ir Kapsuko bei Salomėjos Neries biustus.

Kažkas neseniai matė Laisvės Statulą muziejaus rūsyje numestą. Tenai ji, užmiršta, apdulkėjusi, laukia dienos, kada vėl aukštai iškilusi skelbs pergalę ir kels lietuvių pasididžiavimą.

Prie progos čia noriu paminėti ir vieną skulptoriaus Juozo Zikaro nuotyki, susijusį su Laisvės Statula.

Dirbdamas Kauno radiofono literatūros skyriuje stengiausi įrašyti į plokštelę žymiųjų lietuvių pasipasakojimus apie save, kad liktų ateičiai jų pačių žodžiai ir balsas. Taip buvo įrašyta Martyno Jankaus, gen. Povilo Plechavičiaus, dail. Adomo Varno, kelių rašytojų ir senesnių dailininkų pasipasakojimai. Tuo metu radiofonas magneto-

fono juostų technikos neturėjo, visi užrašymai buvo daromi plokštelėse. Deja, radiofono valdytojams vokiečiams tokie užrašymai buvo nepageidaujami. Jei ne programai, tai negalima. Todėl užrašymus įtraukdavom į radijo programą. Tik Martyną Jankų pavyko slapta įrašyti, nes jis buvo vokiečiams nepriimtinas.

Kalbinau pasipasakoti ir skulptorių Zikarą, bet jis varžėsi, išsisukinėjo. Jis buvo žinomas kaip ramus, kuklus ir drovus žmogus. Tik kai išgirdo savo kolegas dailininkus: Joną Mackevičių, Petrą Rimšą, Petrą Kalpoką, Zigmą Petravičių per radiją kalbančius, man vėl paskambinus, sutiko. Temų nenustatinėjau. Žmonės kalbėjo apie tai, kas jiems buvo svarbu, ką norėjo ateičiai palikti. Zikarą tik paprašiau, kad pasakytų kas jam pozavo Laisvės Statulą kuriant. Argumentavau, kad jei jis dabar pats to nepasakys, tai ateityje meno istorikai spėlios (taip kaip dabar spėlioja apie amerikietiškąją). Jis sutiko. Parašęs tekstą atnešė į radiofoną. Ten abudu tardamiesi tekstą sutvarkėm, kad tikėtų 15 minučių programai.

Transliacijai skirtą dieną jis atėjo į radiofoną ir gana vykusiai tekstą perskaitė. Pasakojo apie savo jaunystę, mokslą, pirmuosius žingsnius dailėje ir žymesnius savo kūrinius, ilgiau apsistodamas prie Laisvės Statulos. Sakė, kad statulą jam užsakiusi Lietuvos vyriausybė nepriklausomybės dešimtmečiui atžymėti. Padaręs keletą projektų pasirinko laisvę vaizduojantį angelą. Tas projektas ir buvo priimtas. Jo vykdymas ėjo sklandžiai. Sunkumų buvę tik su modeliu. Jis tuo metu gyveno Panevėžyje ir ten modelio negalėjo rasti. Drovios lietuvaitės nei girdėti nenorėjo apie pozavimą. Tik vieną pradžios mokyklos mokytoją, kurios pavardės negalėjo prisiminti, priprašė bent veidui papozuoti. Liemeniui turėjo modeliuoti skulptoriaus žmona. Mums anksčiau besikalbant Zikaras pastebėjo: "Dabar nepasakytum, bet tada mano žmona turėjo gražią figūrą".

Po kokios valandos, plokštelę pagaminus, Zikaras sugrįžo. Atrodė susijaudinęs. Sakė sutikęs kavinėje savo draugą skulptorių Petrą Rimšą ir pasipasakojęs apie savo plokštelę. Rimša, išgirdęs apie Zikarienės modelio pavardę, šokęs Zikarą barti: "Begėdi tu, tautos simbolinį išniekinai! Dabar



Laisvės statula prie Karo muziejaus Kaune nepriklausomybės metais.

praeiviai iš Laisvės Statulos šaipysis. Praeidami rodydys — antai, pasižiūrėkit į Zikarienę", pasakojo Zikaras. "Visi žino, koks Rimša pletkininkas. O toks priekabus. Išbraukit tą vietą".

Mėginau jį perkalbėti, bet jis užsispyrė. Aiškinau, kad to padaryti negalima ir iš naujo įrašyti jau per vėlu. Vienintelis būdas tą vietą praleisti, tai jam pačiam per transliaciją skaityti. Jis sutiko.

Vakare, nebūdamas tikras ar ateis, į studiją nusiėšiau ir plokštelę. Bet jis atėjo dviejų sūnų lydimas, po didoką baslį ant pečių nešiniais. Tada Kaune buvo prisibijoma rusų banditų, tai Zikaras atėjo su asmenine sargyba. Sūnūs liko laukiamajame, o jis atėjo į studiją. Paaiškinau jam procedūrą ir pasodinau lektorių kambarėlyje. Išpėjau, kad skambutį išgirdęs pasirodė skaityti ir pradėtų raudonai šviesai išsižiebus.

— Nežinau, kaip aš čia skaitysiu, — abejojo jis prakaitą nuo kaktos nosine braukdamas.

— Taip kaip anksčiau, — atsakiau.

— Matai, pirma tik tamsa vienas klausei, o dabar tūkstančiai, — nerimo Zikaras.

Laikui atėjus aš iš greito kambario skulptorių keliais sakiniais pristačiau, o technikas paspaudė išėjimą skambutį. Tačiau raudonos šviesos nespėjo įjungti — pamatėm Zikarą pašokant nuo kėdės ir bėgant prie durų. Durys iš vidaus rankenos neturėjo, tai jis daužė jas kumščiu, šaukdamas, kad išleistumėm. Pranešėjui duris atidarius jis smukto išsmuko.

— Leiskit plokšte! — suriko. Ir giliai atsidusęs pridėjo: — Tegul jau mane Rimša pjauna.

Man nespėjus technikai net pamoti, jis plokštelę paleido suktis. Pet tą sumišimą programoje pasidarė kelių sekundžių pertrauka.

— Papjauš dabar mane Rimša, papjauš, — programos besiklausydamas dėvavo Zikaras. Ir tik ją baigus kiek prašvites tarė: — Na ir tegul sau loja. Gerai, kad paleidot. Nežinau tik, ką žmona apie tai sakys.

Per sekančias dienas jokio atgarsio iš klausytojų negirdėjom, o kavinėje kultūrininkai visi labai teigia-

mai apie transliaciją kalbėjo. Norėdamas tas geras naujienas pranešti paskambinau Zikarui. Jis dėl to aiškiai pradžiugo. Paklaustas kaip į transliaciją reagavo ponia Zikarienė, jis smagiai atsakė:

— Nieko, visai nieko, — ir tyliai pridūrė: — Supaisysi tu moterų...

1944 m. spalio 10 d., grįžusiems bolševikams svarbiausius Zikaro darbus sunaikinus, žymusis skulptorius tragiškai mirė.



**Lituanistikos Katedra
The Endowed Chair
of Lithuanian Studies
University of Illinois
at Chicago**

AUKOS LITUANISTIKOS KATEDRAI

Aukos gautos 1986 m. birželio mėnesį:

1,000 dol. a.a. Jono Mašiotio atminimui—Veronika Mašiotienė, Chicago, IL (iš viso 1,010 dol.)

500 dol. Lietuvių Skautų Sąjunga, per v.s.fil. Petrą Molį, Shrewsbury, MA; R.L. Pažeros Stipendijų Fondas, per Juozą Pažerą, Los Angeles, CA (iš viso 1,500 dol.); Juozas ir Ona Žilioniai, Cleveland, OH.

100 dol. Povilas ir Zita Babickai, Worcester, MA; Kazys ir Marija Česnai (iš viso 350 dol.); Česlovas ir Aldona Grincevičiai, Chicago, IL; Alex Maurusaitis, Cleveland, OH; Jurgis ir Regina Mikailai, Seminole, FL; Stasys Rauckinas, Chicago, IL.

75 dol. Petras ir Janina Mikšiai, Leicester, MA (iš viso 100 dol.)

50 dol. Eleanor Aleliunas, Pittsburgh, PA; Stasys Aušrotas, Sun City, CA (iš viso 200 dol.); a.a. Valentino Galdiko atminimui—Vida Margaitienė, Dorchester, MA; Vladas Garsys, Worcester, MA (iš viso 75 dol.); Juozas ir Julija Navakai, Gulfport, FL (iš viso 75 dol.); a.a. Antano Snieskos atminimui—dr. Nijolė Brazenas, Sparkill, NY.

25 dol. A. ir P. Jasai, Chicago, IL (iš viso 50 dol.)

20 dol. Emilija Telkienė, Worcester, MA (iš viso 40 dol.); Joseph Zalieckas, Worcester, MA.

Pagal pasizadėjimus gauta:
3,000 dol. Vincas Akelaitis, Cleveland, OH (įmokėta 3,000 dol.).

2,500 dol. Kęstutis A. Keblys, Baton Rouge, LA (įmokėta 2,200 dol.)

500 dol. Kazys ir Juzelė Laukaičiai, Hinsdale, IL (įmokėta 350 dol.)

Aukų birželio mėnesį surinko:

JAV LB Arizonos apylinkė, per Aldoną Vaitkienę 200 dol. (iš viso 4,880 dol.); JAV LB Worcester apylinkė, per Stasį Rudį 465 dol. (iš viso 3,305 dol.).

PLB Fondo vadovybė nuoširdžiai dėkoja visiems Lituanistikos katedros remėjams. Lėšų telkimo vėjus sekmingai vyksta ir kviečiame visus prisidėti prie Lituanistikos katedros steigimo. Prašom palikti testamentinius palikimus arba įamžinti savo artimuosius.

1986 Birželio 30d. Lituanistikos katedros ižde buvo \$523,372.08. Dar reikia surinkti \$76,627.92. Čekius prašome rašyti ir siusti: Lituanistikos katedra arba Lithuanian World Community Foundation, 5620 S. Claremont Avenue, Chicago, IL 60636.

Vytautas Kamantas
PLB Fondo pirmininkas

Nijolė Balzarienė
PLB Fondo reikalų vedėja

SLA šimtmečio šventė

Vytautas Kasniūnas

Spinduliuojanti paskutinioji birželio mėnesio diena, džiaugsmo kupinos liepos mėnesio pirmosios dienos. Išskirtina savaitė ilgų metų versmėje, išskirtinų didingų švenčių minėjimas. Šimto metų sukaktį švenčia Laisvės Statulą, papuoštą raketų spalvomis, šimto metų sukaktį švenčia ir Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, skelbiąs pirmosios mūsų organizacijos pergalės šventę, papuoštą lietuvių išlaikymo žiedais. Gimimo datomis surišti, jie lyg dvyniai — sesuo ir brolis, giminingi bendra idėja padėti artimui.

Chicagoje, pro Essex viešbučio langą matome tyvuliuojantį Michigano ežerą, triukšmingą karnavalą, pasiruošusį sutikti liepos 4 d. ir Laiavės Statulos šimtmečio šventę, viešbučio viduje didelė salė, papuošta išskirtinomis iškilmėmis, sausakimša žmonių, džiaugsmu plakančiomis lietuviškomis širdimis.

Dariaus ir Girėno posto lietuviams karo veteranams atnešus vėliavas, solistas Algirdas Brazis giedojo Amerikos ir Lietuvos himnus, dvasiniu pakilimu, susikaupimu įsijungus visiems dalyviams, išgyvenant giesmių žodžių prasmę.

Šimtmečio minėjimo rengimo komisijos narys Jonas Paukštys pristatė JAV žymius pareigūnus bei politikus. Po to Petras Vilkelis, minėjimo komiteto pirmininkas, nuoširdus lietuviškų organizacijų veikėjas,

SLA žymūnas, pasveikinęs svečius ir atstovus, iškėlęs organizacijos 100 metų reikšmę, pakvietė atidaryti šventę ir seimą Susivienijimo Lietuvių Amerikoje prezidentą Povilą Dargį, kurį visi pasitiko griausmingomis ovacijomis. Invakaciją sukalbėti buvo pakviestas kun. dr. Juozas Prunskis.

Povilas Dargis, pasveikinęs minėjimo dalyvius, pasidžiaugė, kad ši diena visiems lietuviams tiek Lietuvoje, tiek išeivijoje yra prakilni. Juk nežiūrint sunkių išeivijos sąlygų išlaikyti savąją lietuvių kultūrą, nežiūrint dviejų pasaulinių karų, depresijų, visokių vilionių ir bėdų, Amerikos lietuvis išlaikė, išliko ištikimas Aušros ir lietuvių tautos atgimimo idealams. Po šimtą metų, po šešerių generacijų lietuvių gyva, galima prabilti lietuviui ir ne lietuviui. Aušros iššauktas Susivienijimas tebėra tvirtai lietuviškas, demokratiškas ir paremti broliškais pagrindais. Kaip lygiai prieš šimtą metų, taip ir šiandieną Susivienijimas yra ištikimas kilniausiems lietuvių tautos idealams. Šimtas tūkstančių Amerikos lietuvių, Susivienijimo narių, perėjusių organizacijos eiles, vargais ir negalais, laimėjimais ir pralaimėjimais mus nuvedė į kalno viršūnę.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje yra seniausia ir patvariausia lietuvių organizacija pasaulyje. Mes taip ilgai ištverėme dėl to, kad

visuomet ramstėmės sveiku protu, lietuvišku broliškumu ir gera valia vienas kitam.

Toliau jis savo kalboje pabrėžė, jog tarsi vaivorykštė su mumis žygiavo ir tebežygiuoja įvairių įsitikinimų žmonės. Todėl ši diena, šimtmečio minėjimo diena yra kartu ir mūsų visų vienybės demonstracijos diena.

JAV prezidento Ronald Reagano sveikinimo telegramą perskaitė Aleksandras Čaplikas. Sveikinimas buvo išklaustyas pagarbiai, atsistojimu.

Penki amerikiečiai žymūnai sveikino SLA, kaip įprasta, nesigailėdami gražių žodžių lietuviams, pasiremdami įvairiais duomenimis. Bet ypatingai malonu buvo išklausti trečios kartos lietuvio district attorney — prokuroro Antano Valuko žodžius, kurį labai dažnai matome ir girdime televizijos programose ir, anot amerikiečių žurnalistų bei politikų pasakymu, kad jam atviros durys į gubernatoriaus bei kitus aukštesnius postus. Jis ilgesnėje sveikinimo kalboje, iškėlęs daug gerų, lietuviams įgimtų savybių, pabrėžė, kad jis labai didžiuojasi savo lietuviška kilme, ir kad jam visa tai padeda būti geresniu amerikiečiu. Po jo sekę kalbėtojai amerikiečiai, sveikindami SLA šimtmečio progą pakartotinai ryškino gerąsias lietuvių savybes.

Po organizacijos šimto metų minėjimo iškilmų atidarymo, SLA prezidento Povilo Dargio gražiais žodžiais pristatytas, iš lietuvių tarpo pirmas sveikino vysk. Vincentas Brizgys,

išreikšdamas gilią pagarbą ir dėkingumą tiems, kurie Susivienijimą steigė.

Garbės konsulas Vaclovas Kleiza sveikinimo žodyje pabrėžė, jog yra simboliška, kad Susivienijimas savo šimtmečio minėjimui pasirinko savaitę, kada ir Laisvės Statulą švenčia šimto metų sukaktį.

Po to žodžių Susivienijimą sveikino organizacijų atstovai.

Raštu sveikino Lietuvos atstovas Washingtonė dr. Stasys Bačkis, Lietuvos generalinis konsulas Kanadoje dr. Jonas Žmuidzinas, Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis New

Yorke ir kiti. Į minėjimą atsilankiusią generalinę konsulę Juzę Daužvardienę, visi pasitiko griausmingomis ovacijomis, pagerbdami atsistojimu.

Po sveikinimų buvo pagrindinė kalba tema: "Susivienijimas Lietuvių Amerikoje šimtmečio spinduliuose".

Iškilmingas šimtmečio minėjimas, kuris užtruko 2 valandas, buvo išgyventas dideliu dvasiniu susikaupimu, džiaugsmu, iškilia nuotaika.

Po pietų pertraukos prasidėjo SLA 62-jo seimo antsisėdimo posėdis.



INTERNATIONAL

RŪTA PAUPERIENĖ, Įstaigos vedėja

1986 METŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ

NR. 8605 RUGSĖJO 12 — RUGSĖJO 26 D.
Iš New Yorko \$1,685.00

Nr. 8607 GRUODŽIO 20 — SAUSIO 3, 1987
Iš New Yorko \$1,471.00

Kelionių maršrutas:

1 diena Maskvoje, 11 dienų Lietuvoje,
2 dienos Helsinkyje.

Kaina (nakvojant dviese kambaryje) įskaito visas susisiekimo išlaidas, viešbučius, maistą, operos, baleto, teatro ar Filharmonijos bilietus, įvairias ekskursijas ir daug kitų priedų.

Šalia įprastinio maršruto, rugsėjo mėnesio ekskursantai lankys Panevėžį. Gruodžio mėnesio kelionės dalyviams bus parūpinami bilietai į specialius naujmetinius spektaklius Operos ir baleto teatre arba Filharmonijoje.

Tarpininkaujame, perkantiems automobilius. Kainos:

Volga GAZ 24-10 — 5,600 rb.
VAZ 2107 — 4,470 r.
VAZ 2106 — 4,130 r.
VAZ 21003 — 3,900 rb.
VAZ 21013 — 3,360 rb.

Padedame sutvarkyti dokumentus iškvietimams.

G. T. INTERNATIONAL, INC., P.O. BOX 29163,
CHICAGO, ILLINOIS 60629, USA. TELEFONAI:
(312) 471-1700 arba 471-1702.

Skrendame erdviais „FINNAIR“ lėktuvais.



Nuo Turausko iki Zauniaus ... (15)

Prestono paskalos

Apie Nepriklausomos Lietuvos asmenybes

62. Voldemaras, Augustinas. Gimė 1885 m. švenčionių apskr. netoli Vilniaus. Pradžios mokslą išėjo vietoje. Vėliau lankė gimnaziją ir Filologijos fakultetą Petrapilyje. 1911 m. lektorius Imperijos Teisių Mokykloje, 1913 m. filologijos lektorius Petrapilio universitete. 1915 m. dėstė Petrapilio Psychoneorologijos institute.

1918 m. išrinktas Lietuvos Tarybos nariu ir po to pirmu ministru pirmininku. 1919 ir 1920 m. m. užsienio reikalų ministeris. Nuo 1923 m. iki 1925 m. Lietuvos universitete profesorius ir rašė užsienio politikos reikalais tautininkų partijos organe. Dėl priešiško straipsnio krikščionių demokratų vyriausybei karo komendantas 1925 m. buvo ištremtas į koncentracijos stovyklą.

Organizuodamas perversmą 1926 m. gruodžio mėn. prieš Griniaus-Sleževičiaus vyriausybę, profesorius Voldemaras faktinai virto diktatorium naujoje vyriausybėje, kuri išsilaukė iki 1929 m. rugsėjo mėn. ir dažnai buvo vadinama lietuvių fašizmo išraiška. Jis yra pakankamai gerai žinomas užsieniuose, kad čia

reiktų dar ką pridėti. Jo nesulaikomi žodiniai prasiveržimai ženevoje Vilniaus klausimu laimėjo jam enfant terrible titulą. Jo autokratinis režimas vidaus reikaluose, kuriame jis nesiskaitė su savo kolegų nuomonėmis — jis buvo tačiau garbinamas pavaldinių ir giriamas kolo-borantų — privedė prie jo puolimo 1929 m. rugsėjo mėn.

Galima sakyti, kad didžiausias profesoriaus Voldemaro nepasisekimas buvo tas, kad jis buvo per didelė asmenybė savo kraštui; sunkumai, kuriuose buvo jo kraštas, neleido išsipildyti jo ambicijoms ir siekimams. Jis gali būti, neperdedant, kaltinamas megalomania (išdidumo liga), bet kartais, ypač paskutiniuoju laiku jį galima laikyti įrodymu, kad genialumas yra susijęs su pamišimu.

Šiuo metu sunku pasakyti kiek pasekėjų jis turi savo krašte. Nors bekompromisinė laikysena Vilniaus klausime jam atnešė populiarumo inteligentijoje ir tarp daugiau šovinistiniai nusiteikusių studentų ir karininkų, jo kvailas elgesys po 1929 m. jo nuvertimo padarė daug žalos jo populiarumui krašte.

1931 m. rugpiūčio mėn. byloje jis buvo kaltinamas valstybės išdavimu, bet išteisintas ir po bylos išvažiavo į Pietų Prancūziją. 1932 m. jis grįžo, bet už priešvyriausybę agitaciją ištremtas į Zarasus. 1934 m. liepos mėn. prof. Voldemaras buvo pasmerktas 12 metų kalėti už dalyvavimą tų pačių metų birželio mėn. puče, bet buvo paleistas 1937 m. ir vėl išvažiavo į Pietų Prancūziją. Nors laikas nuo laiko pasigirsta gandų, dažnai skleidžiamų Vokietijos agentų, kad prof. Voldemaras grįžo į Kauną, šiuo metu jis dar yra Pietų Prancūzijoje.

63. Yčas, Martynas — Lietuvos pilietis, maždaug 49 m. amžiaus, vedęs Amerikos lietuvaite. Kurį laiką buvo finansų ministeris anks-tyvesnėse Lietuvos vyriausybėse.

Yčas buvo Prekybos ir Pramonės Banko direktorius, kuris sustabdė mokėjimus 1925 m. Buvusioji Lietuvos vyriausybė iškėlė jam bylą dėl apgaulingų bankinių operacijų. Kalbama, kad jis pasisavino 3 mil. litų. Byla buvo vedama atitinkamų organų, tačiau Yčas per politinę įtaką nacionalistų vyriausybėje, kuri į valdžią atėjo per 1926 m. gruodžio mėn. sukilimą, pasiekė, kad bylos eiga buvo sustabdyta (his case shelved).

1927 m. spalio mėn. Londono firma Coch-rane ir Cripwell... kreipėsi į britų konsulatą Kaune, prašydama padėti iš Yčo atgauti 12,000 svarų, kuriuos tas džentelmenas buvo skolin-gas jų klientui Messrs. S. E. Tidswell..., bet iš to nieko neišėjo.

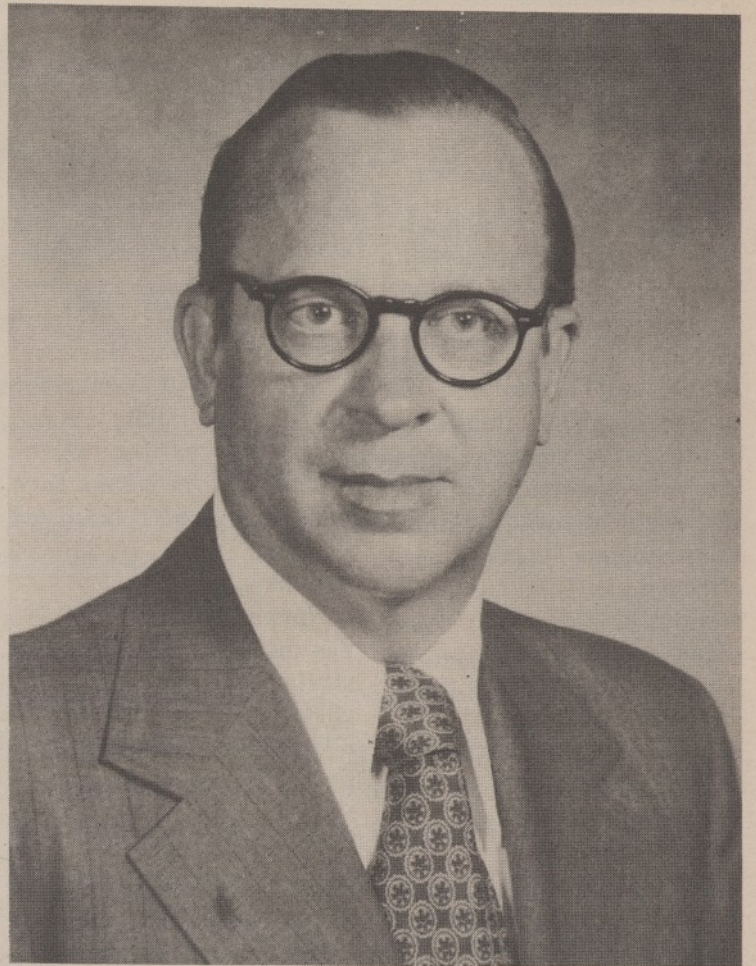
Yčas ir jo žmona turi blogą vardą finansiniuose sluoksniuose ir net sakoma, kad ne-

Svarbus ir aktualus pranešimas

Adv. Povilas Chalko apie palikimų persiuntimą į Lietuvą

Kaip geresniu kursu persiųsti pinigus

Aurelija Balašaitienė



Advokatas Povilas P. Chalko, Dirvos teisinis patarėjas.

Mūsų ryšiai su gimtuoju kraštu niekada nenutrūks, todėl laiškai, siuntiniai ir dovanos, nežūrint rizikos ir išlaidų, plaukia per vandenyną, nešdami džiaugsmą, pagūdą ir paramą ten gyvenantiems, kaip mūsų meilės ir rūpesčio įrodymas. Ilgainiui siuntiniai pasidarė nepapraktiški dėl milžiniškų sovietinių mokesčių ir muitų, kuriuos privalo sumokėti gavėjas. Tokie mokesčiai dažnai perviršija paties siuntinio vertę, o kai kurie gavėjai neturi pakankamai pinigų juos išpirkti. Ypatingai keblu yra palikimų problema, nes šiame krašte sovietinai įstatymai nėra plačiai žinomi, todėl ne vienas palikimas yra pasiekęs paveldėtojus tik didesnei palikimo daliai nutrupėjęs.

Clevelando lietuviams gerai pažįstamas advokatas Povilas Chalko, savo ilgametės teisinės praktikos ir artimų santykių su lietuviais dėka, per eilę metų išgijo patyrimą ir susipažino su anapus veikiančiais įstatymais, kurių dėka - ir pritaikius tam tikras taisykles - yra palengvintas palikimų perdavimas, o dovanų persiuntimas pasidarė praktiškas ir sąžiningas.

Advokato Chalkos tėvai į Ameriką atkeliavo iš Babtų kaimo ir apsigyveno Clevelande. Povilas - ambicingas, gabus ir darbštus - sėkmingai baigė teisės mokslus

Western Reserve Universitete 1949 metais, o 1952 m. išgijo teisių daktaro laipsnį Cleveland Valstybiniame Universitete. Privačia praktika jis verčiasi jau virš 34 metų, o Kento ir Clevelando Valstybiniuose Universitetuose tryliką metų dėstė vakariniuose kursuose. Virš dešimties metų Povilas Chalko, paskyrimo būdu, eina Shaker Heights teisėjo pavaduotojo pareigas. Neatitrūkęs nuo lietuviškos visuomenės, jis prenumeruoja lietuvišką spaudą ir aktyviai dalyvauja Lietuvių Namų administracijoje, savo laiku buvęs direktoriumi ir sekretoriumi, o dabar eina teisinio patarėjo pareigas. Norėdamas pagilinti savo lituanistines žinias, jis keletą metų lankė dr. Danguolės Tamulionytės lietuvių kalbos kursus suaugusiems ir laisvai kalba lietuviškai. Jis su savo žmona gyvena Shaker Heights. Jie yra užauginę bei išmoksline du vaikus.

Per savo ilgametę teisės praktiką Povilas Chalko pastebėjo skriaudas, daromas Amerikoje sudarytų testamentų įpėdiniams, gyvenantiems Lietuvoje, todėl dėjo pastangas padėti išaiškinti ir ją pagerinti. Sąryšyje su teisinių problemų nagrinėjimu, jis Lietuvoje lankėsi tris kartus ir lietuviškai spaudai paruošė specialų informacinį pranešimą, kuris yra naudingas visiems, norintiems tes-

tamento keliu ar gyvų davėjų dovanomis aprūpinti Lietuvoje esančias gimines. Suinteresuoti asmenys, norintys gauti daugiau informacijos, gali į jį raštu kreiptis šiuo adresu: 75 Public Square, Suite 1400, Cleveland, Ohio 4411

Toliau seka Povilo Chalkos pranešimas.

1985 metų liepos mėnesį sugrįžau iš savo trečios metinės kelionės į Lietuvą. Kiekvienos tų kelionių tikslas buvo galutinas ir pilnas JAV mirusių palikimų perdavimas Lietuvoje gyvenantiems įpėdiniams.

Turėčiau paaiškinti plačiau savo kelionių priežastis. Maždaug prieš 25 metus Ohio ir kitose JAV-jose veikė įstatymai, kuriais buvo draudžiama rytinės Europos paveldėtojams gauti pinigų, jiems testamentų keliu paliktus asmenų, mirusių JAV-se. Pagaliau Aukščiausiojo JAV Teismo nutarimu tie įstatymai buvo panaikinti. To sprendimo išdavoje Amerikos advokatams buvo suteikta pilnateisiai įgaliojimai iš Rytų Europoje gyvenančių paveldėtojų, įskaitant ir Lietuvą. Tie įgaliojimai buvo įpėdinių gyvenamųjų kraštų valdžios persiųsti vienai New Yorko mieste esančiai advokatų bendrovei. Toji bendrovė vėliau pasamdė advokatus Clevelande, Chi-

cagoje ir kituose miestuose, kad jie rinktų palikimus.

Dauguma advokatų, kurie rūpinosi vietiniais palikimais, labai susirūpino patyrę, kad Europoje gyvenantys įpėdiniai gavo tik 50% jiems palikto turto. Buvo sužinota, kad kita 50% buvo panaudota apmokėti New Yorko firmos advokatus, kurie buvo apsirūpinę Europoje gyvenančių įpėdinių įgaliojimais. Įvairios vyriausybės taip pat atsiimdavo savo dalį. Keli Clevelando advokatai susirūpino susidariusia padėtimi ir paruošė planą, kuris būtų naudingas jų Europoje gyvenantiems klientams. Tie advokatai pradėjo rekomenduoti, kad asmenys, norintieji testamentu keliu palikti turtą Europoje gyvenantiems savo giminėms, tą turtą perduotų vietiniam patikėtiniui su neribota teise nuspręsti kuriuo būdu ir

kada palikimas bus perduotas. Šitoks planas sėkmingai užkirtų kelią New Yorko advokatams rinkti palikimus. Tai pagaliau sustabdė užjūriuose gyvenančių paveldėtojų turto išėikvojimą. Pradžioje vietos patikėtiniai palikimo pinigų naudojo siuntiniams, kurie įpėdiniams buvo labai naudingi iki tol, kol užjūrio valdžios pradėjo siuntinius apdėti nepaprastai dideliais mokesčiais ir muštais, ir tokie siuntiniai pasidarė labai brangūs.

Daugelio metų teisinės praktikos patirtis sąryšyje su virš minėtais reikalais, suvedė mane į pastovų kontaktą su Vilniaus Injurkolegijos įstaiga. Šių ryšių išdavoje patyriau, kad yra išleistos naujos taisyklės, kurios veikia Lietuvoje gyvenančių įpėdinių naudai.

(Nukelta į 9 psl.)

atiduoda visai mažų skolų (it is learnt that bills for small amounts over the signatures of both M. and Mme Yčas have been dishonoured at Kovno). Neseniai Yčas pradėjo savo nuosavybę perrašinėti žmonos vardu.

1930 m. vasario mėn. Yčui, kuris giminiuojasi su Aukštuoliu, tuo laiku Lietuvos užs. reik. viceministeriu(?) ir dabar Lietuvos ministru Argentinos respublikai, pasisekė būti paskirtu Lietuvos generaliniu konsulu Kanadai. Tas pareigas jis norėjo jau pradėti eiti kovo mėn., Lietuvos vyriausybė tačiau buvo painformuota, kad Yčas dėl savo finansinės praeities, nėra tokia asmenybė, kurią jo didenybės vyriausybė Kanados Dominijoje galėtų priimti, ir tokiu būdu jis buvo priverstas atsakyti nuo to sumanymo.

Yčas visados buvo artimas prezidento Smetonos draugas, ir, nežūrint jo praeities, Smetona liko lojalus tai draugystei.

Labai būdinga, kad Prestonas, nepaprastai daug dėmesio kreipęs į savo aprašomų asmenybių karjerą caro Rusijoje, nė žodžiu nepamini M. Yčo gim. 1885 m., karjeros ten, nors ji buvo labai naudinga lietuvių tautai. Yčas, advokatas ir IV Dumos atstovas, sudarė Komitetą Nukentėjusiems Dėl Karo Šedpti, iš kurio išsivystė visa mūsų valstybinė veikla. Kaip kunigaikštystės Tatjanos komiteto visos Rusijos pabėgėliams šelpti vicepirmininkas, jis operavo didelėm sumom ir įsteigė lietuvių berniukų bei mergaičių gimnazijas Voroneže, kokių mes neturėjome pačioje

Lietuvoje. Jis daug važinėjo po užsienius ir palaikė kontaktą su Amerikos lietuviams. Kurį laiką net buvo visos Rusijos Švietimo Komisarų po pirmos revoliucijos. Visa nelaimė, kad taip plačiai užsimojusiam atėjo noras kurti prekybą ir pramonę tik vienoje karo sunaikintoje gubernijoje. Kaip pats Prestonas liudija, rašydamas apie brolius Vailokaičius, anose aplinkybėse tai buvo įmanoma padaryti tik pačiam dalyvaujant valdžioje. V.M.

64. Žalkauskas, Karolis. Gimė 1894 m. Baigęs Marijampolės gimnaziją, jis apie metus laiko studijavo teisę Maskvos universitete. 1920 m. buvo pakeltas į kapitonus Lietuvos armijoje ir buvo paskirtas kariuomenės teismo prokuroru. 1923-24 m. jis buvo vidaus reikalų ministras Galvanausko koalicijos kabinete. 1925 m. paskirtas Vyriausiojo Tribunolo prokuroro padėjėju. Buvo Klaipėdos krašto gubernatorium kelis mėnesius 1926 m. Laikomas nuosaikiu ir administratorium, kaip toks, jis buvo populiarus Klaipėdos vokiečių tarpe.

Dabar dėsto Kauno universitete, ir tarp kitko, yra Kauno Rotary Klubu pirmininkas.

65. Zaunius, Dovas. Gimė 1981 m. Tilžės apskr., lietuvių kilmės. Baigė vokiečių gimnaziją ir universitetą (teisių fak.). Laike karo buvo vokiečių armijos 'Wachtmeisteriu', kovodamas prieš Entantę. Karui ir vokiečių okupacijai Lietuvoje pasibaigus, jis pasirinko Lietuvos pilietybę ir stojo jos diplomatinėn tarnybon. Atstovavęs savo kraštą Ženevoje, Pra-

hoje ir Rygoje, jis vėliau buvo paskirtas Lietuvos užs. reik. min. ekonominio departamento direktorium. 1928 m. pakeltas į ministerijos gneralinius sekretorius, ministeriaujant prof. Voldemarui.

Zaunius laikomas vidutinių gabumų (a mediocrity in power) ir jei ne faktas, kad jis kaip pilietis Lietuvos, kurios moderni istorija eina tik 15 metų atgal, gavo palyginti labai daug patyrimo užsienio reikalų tarnyboje, sunku patikėti, kad jis būtų gavęs aukštą užsienio reikalų ministerio postą, į kurį jis buvo paskirtas po Voldemaro kritimo. Jam priklausio kreditas, kad jis buvo pirmas ministras pasiūlęs savo atsistatydinimą po 1934 m. pučo. Po ko jis išsyrūpino sau sinecuras už politinės veiklos ribų. Jis buvo paskirtas vienu iš Lietuvos Banko direktorių ir 1936 m. valiutos komisijos pirmininku, kurio pareigas jis ir dabar eina.

Dr. Albertas Gerutis savo knygoje apie Dr. K. Zaunį taip rašo: "Iš privatinų šaltinių turiu žinių, kad Dr. Zaunius pasisakęs už atmainas vyriausybės viršūnėje, tačiau tokia nuomonė nesusilaukusi Respublikos Prezidento pritarimo. Ryšium su tuo Dr. Zaunius į naująją, vėl J. Tūbelio sudarytąją, vyriausybę, nebeįėjo."

Dr. D. Zaunius Lietuvoje buvo populiari figūra. Iš dalies dėl savo kilmės, nepaisant to, kad, anot Prestono, kovojo prieš Entantę. V.M.

(Kitame numeryje: šis tas apie patį Prestoną).

LOS ANGELES LIETUVIAI

Rūta Sakienė

ATŽYMETI ATSIEKIMAI MOKSLE

I gen. konsulo Vytauto ir solistės Janinos Čekanauskų ištaigingus namus gražiam Thousand Oaks mieste ankstų birželio 21-mos popietį suvažiavo daug gražaus Los Angeles apylinkių lietuviško jaunimo ir mažesnė grupė vyresnio amžiaus artimųjų, drauge su Čekanauskų šeima ir gimine atšvęsti dviejų vyresniųjų dukrų — Daivos ir Ritos universiteto baigimą. Susibūriavę menėje ar sode prie mėlynai mirgu-

liuojančio baseino, gerai nusiteikę svečiai buvo lepinami ir vaišinami iki vėlaus vakaro. Su sveikinimais keltos šampano taurės.

Vyriausioji dukra Daiva labai lankiu ir sklandžiu lietuvišku žodžiu (iškalbama paveldėjo iš savo neginčijamai gražiakalbio tėvelio) padėkojo susirinkusiems ir tėvams.

Sveikiname jaunąsias bakalures, linkėdami joms laimės ir pasisekimo gyvenime. Drauge su tėveliais džiaugiamės ir didžiuliamės jaunųjų Čekanauskaičių atsiekimais moksle ir ne mažiau — jų neužginčijamai lietuvišku išauklėjimu. Sveikiname Janiną ir Vytautą Čekanauskus, taip puikiai plačiam pasauliui ir lietuviškam gyvenimui paruošusius visas tris savo dukreles, kurių jauniausioji Vida taip pat už poros metų baigs universitetą.



• **Daiva Čekanauskaitė** baigė University of California, Los Angeles gaudama Bachelor of Arts laipsnį ekonomijoje. Ji yra baigusi mergaičių La Reina gimnaziją, Thousand Oaks. Priklausė — Life membership, California Scholarship Federation. Lankė Lituanistinę mokyklą 12 metų. Išklaušė aukštesniosios lituanistinės mokyklos 4 metų kursą. Vienus metus mokytojavo L. A. lituanistinėje mokykloje.

Priklauso: Korp! Neolithuania; LB Jaunimo Ansambliui SPINDULYS, su kuriuo dalyvavo išvykose į Europą, Australiją ir Pietų Ameriką. Taip pat su pasirodymais Los Angeles ir apylinkėse amerikiečių publikai, bei lietuviams San Francisco ir Phoenix, Arizonoje; L. A. Operetės Ansambliui — dalyvaudama pastatymuose "Čigonų Baronas" ir "Gilanda".

Įdomaujausi visuomeniniu bei politiniu gyvenimu. Vietinėje lietuviškoje veik-

loje pasirodė kaip gabi mitybų-akademijų programų pravedėja. Mėgsta sportą — slidinėti ir lauko tenisą.

Ji buvo atžymėta The Society of Distinguished American High School Students už pažangumą moksle, gabumus vadovauti ir visuomeninę veiklą.



• **Rita Čekanauskaitė** baigė University of California, Los Angeles, gaudama Bachelor of Arts laipsnį ekonomijoje. Ji yra baigusi mergaičių La Reina gimnaziją, Thousand Oaks. Buvo atžymėta The Society of Distinguished American High School Students už pažangumą moksle, gabume vadovauti ir visuomeninę veiklą. Lankė L. A. lituanistinę mokyklą 12 metų. Išklaušė aukštesniosios lituanistinės mokyklos 4 metų kursą.

Priklauso: LB Jaunimo Ansambliui SPINDULYS, su kuriuo dalyvavo išvykose Australijoje ir Pietų Amerikoje. Taip pat su pasirodymais Los Angeles ir apylinkėse amerikiečiams, bei lietuviams San Francisco ir Phoenix, Arizonoje; L. A. Operetės Ansambliui — dalyvavo operetės "Čigonų Baronas" pastatyme. Su jaunimo VIVA EUROPA grupe dalyvavo pasirodymuose Los Angeles, Clevelande, Chicagoje.

Aktyviai veikia skautiškoje veikloje. Yra skautė akademikė. Pasireiškė kaip pajėgi stovyklų vadovė. Dirba su jaunesnėmis skautėmis. Pasiekė paskautininkės laipsnį.

LOS ANGELES LIETUVIŲ DIENA

Virš trisdešimt metų kiekvieno birželio mėnesio vidurinį sekmadienį Los Angeles lietuviai švenčia vadinamąją Lietuvų dieną. Iš tikrųjų tai yra šv. Kazimiero lietuvių parapijos, kuri įsisteigė 1941 m. birželio mėnesį, gimtadienio šventė. Šią šventę kas met ruošti pradėjo prelatas Jonas Kučingis, trisdešimt metų išbuvęs šv. Kazimie-



Vytautas Vidugiris, aktyvus lietuviškų organizacijų veikėjas taip pat aktyviai reiškiasi Amerikos Legijono XXIV apylinkėje. Taip pat jau kelinti metai vadovauja Memorial Day minėjimams. Los Angeles veteranų karių kapinėse. Nuotraukoje jis su Kalifornijos gubernatorium George Deukmejian.

ro parapijos mylimu ir labai populiariu klebonu.

Šiemet Lietuvų Dieną šventėme birželio 22 d. Po iškilmingų, trijų kunigų koncelebruatų Mišių, didelė minia susirinko į parapijos salę, kur su malonumu išklaušė iš Montrealio atvykusio jaunų studentų choro, kuris pasirinko sau labai tinkamą vardą — Pavasaris. Joms akompanavo atsivežtas Jeff Fisher, chorvedė estė Ingrid Tark. Grupės tvarkdarė — administratorė J. Baltuonienė. Gražios išvaizdos ir malonių balsų jaunuolės susilaukė žiūrovų nuoširdaus ir ilgo plojimo, ypatingai, kai padainavo losangelietės kompozitorės muzikės Giedros Gudauskienės kūrinių.

Choristės ir jų vadovai apdovanoti gėlėmis, plokštelėmis ir kitokiomis dovanomis. Viešnios savo keliu abiemis šventės rengėjams ir jų iškviestėjams — klebonui kun. dr. Algirdui Olšauskui ir prelatui Jonui Kučingui padovanojo po lietuvišką austą stulą.

• **Julijos ir Jono Petronių** vaišinguose namuose linksmi atšventę Jonines, liepos penktą vėl Petronių draugai susirinko pasivaišinti skaniais ir įvairiais Ačiū.

Julijos Petronienės patiekalais, atsigavinti nuo vasaros karščio ir susipažinti arba atnaujinti pažintį su Petronių mielais svečiais iš Chicagos — Maryte ir Vaciu Salikliais.

Iš erdvių keliaaukščio Petronių namo balkoną pusračiu galima matyti keletą mylių pakalnėje išsiriavusią Los Angeles lietuviškiausią miesto dalį. Jei žinai, kur kreipti akis — kairėje įžiūrėsi mūsų mielos šv. Kazimiero parapijos bažnyčios bokstelių, o tolyn į dešinę — Tautinių Namų stogą. Petronių rezidencija, taip kaip ir veiklioji Petronių šeima, stovi pačiame losangeliečių lietuviškos veiklos vidury.

• **Jonas ir Julija Petroniai**, Los Angeles, Ca., atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 33 dol.

Jonas Petronis, Los Angeles Lietuvų Tautinių Namų pirmininkas, rašo: "Linkiu Dirvai ir toliau gražiai klestėti. Ji yra mielaus laukiama mūsų namuose". Ačiū už auką ir linkėjimus.

• **K. Januta**, žurnalistas, Los Angeles, Ca., Dirvai paremti atsuntė 15 dol. Ačiū.

Mylimai motinai

A. A.

BERNADETAI DUMČIŲ VIENEI

mirus, dukras GENOVAITĘ BREICHMANIENĘ ir BIRUTĘ STONKŪVIENĘ su šeimomis nuoširdžiai užjaučia.

Birutė ir Jonas
Vasariai

Aldona ir Vytautas
Mauručiai

Adv. P. Chalko...

(Atkelta iš 8 psl.)

Naujos taisyklės nustatė, kad paveldėti pinigai gali būti pervesti paveldėtojams pagal specialią pinigų keitimo tabelę. Mano paskutinio Lietuvoje lankymosi metu oficiali pinigų keitimo rata buvo 75 rubliai už 100 dolerių. Pagal specialias naujas taisykles, keitimo santykis buvo 460 rublių už 100 dolerių mano paskutinioje palikimo byloje. Pervedant pinigus per bankus, tie Lietuvoje gyvenantys paveldėtojai būtų gavę 27,000 rublių, bet tikrumoje, pritaikius naujas taisykles, jiems buvo išmokėta 120,000 rublių. Tuo pačiu metu jiems buvo tuoj išduotas leidimas pirkti prekes, kurias normaliai galima gauti tik už dolerius. Jiems automobiliai buvo pristatyti per 60 dienų.

Atsižvelgiant į tai, kad buvo stambios sumos klausimas, aš jutau reikalingą asmeniškai paveldėjimo pervedimą prižiūrėti. Kaip JAV testatorių įgaliotas patikėtinis, jaučiau atsakomybę už tikslų ir teisingą testamentą vykdymą. Kiekvienu atveju Lietuvoje gyvenantys įpėdiniai mielai sutiko padengti mano kelionės išlaidas.

Aš taip pat patyriau, kad panašūs piniginiai pervedimai gali būti atlikti davėjui esant gyvam. Sąlyga yra, kad davėjas būtų ne jaunesnis kaip 70 metų amžiaus, o gavėjas privalo būti artimas giminaitis.

Aš patariu tiems, kurie nu mato palikimus testamentu keliu palikti savo artimiesiems Lietuvoje, ištirti aukščiau išdėstytas galimybes ir su jomis susipažinti. Abejones nėra, kad ir dabar atsirastų tokių, kurie norėtų savo artimuosius apdovanoti, bet nežino, kaip tą galime ne tik teisėtai, bet ir labai praktiškai atlikti.

Adv. Povilas Chalko

Advokatui Povilui Chalko esame labai dėkingi už aktualias ir labai svarbias informacijas.

**TRISDEŠIMTIES
STOVYKLAVIMO METŲ
SUKAKTIES PROGA
CLEVELANDO
LIETUVIAI AUKOJO
DAINAVOS STOVYKLAI**

200 dol. — A. ir B. Karkaliai.

Po 100 dol. — dr. A. ir R. Čepuliai, R. ir A. Babickai, P. Milašius, A. ir I. Sušinskai, dr. V. ir A. Karobliai.

Po 50 dol. — A. Alkaitis, dr. A. ir L. Kazlauskai, J.

Krištolaitis, dr. M. ir E. Laniauskai, K. Martienė, A. Maurušaitis, G. ir N. Juškenai.

Po 30 dol. N. ir O. Nauzmanai, P. ir O. Skardžiai.

Po 25 dol. — V. Akelaitis, A. Balašaitienė, P. ir M. Bieliniai, J. ir M. Damušiai, D. ir N. Balčiūnai, R. Damušis, kun. G. Kijauskas, S. J., J. ir M. Mikoniai, V. ir O. Rociūnai, D. Mikoliūnienė, dr. P. ir K. Stungiai, J. ir B. Vasariai, dr. E. ir R. Šilgaliai, D. ir G.

Ješmantai.

Po 20 dol. — A. Ambrazienė, dr. B. Balčiūnienė, T. ir M. Bačiuliai, J. ir J. Bičiūnai, A. Baleišienė, dr. H. ir H. Brazaičiai, R. Balytė, H. ir S. Idzeliai, J. Račylėnė, V. ir A. Staškai, A. ir K. Sušinskai, K. Vaičieliūnienė, J. ir O. Vaškai, P. ir O. Žilinskai, R. ir A. Zorskai.

Po 10 dol. — dr. K. Kliorys, J. Žygas, S. Radzevičiūtė, G. ir E. Žemaičiai, O. Žygienė, I. Jonaitienė, A. ir V. Bartuškaitė, V. ir M. Mariūnai, G. Mariūnaitė, J. ir A. Šiaučiūnai, E. Maslauskienė, kun. A. Goldikovskis, R. ir V. Švarcai, V. ir G. Plečkaičiai, V. ir L. Cinvinskai, A. Valaitis, V. ir A. Giedraičiai, M. Barniškaitė, D. ir D. Staniškiai.

6 dol. — P. Karosas.

Po 5 dol. — K. Tijiūnėlis, prof. J. Jakštas, L. Čipkutė, L. Nagevičienė, S. ir S. Mačiai.

Visiems aukotojams nuoširdus ačiū.

Mielam Kolegai

A. A.

MEČIUI ŠIMKUI

mirus, liūdinčią šeimą nuoširdžiai užjau-

čiame.

Emilija Noakienė

Aldona ir Klaus Pintsch

Giedrė ir Jonas Stankūnai

Clevelando Balfio skyriaus nariui ir dar-

buotojui ANTANUI STYRAI, netekusiam

mylimos žmonos

A. A.

BRONISLAVOS STYRIENĖS,

reiškiame gilią užuojautą.

Clevelando Skyriaus
Balfio Valdyba

Lietuvių evangelikų liuteronų bažnyčios

A. A.

VYSK. ANSUI TRAKIUI

mirus, žmonai dr. ADELEI TRAKIENEI,

sūnui MARTYNUI su šeima reiškiame nuoširdžią užuojautą.

Irena ir Eugenijus
Manomaičiai

Boston, Mass.

A. A.

BRUNONUI GRIAUZDEI

mirus, reiškiame giliausią užuojautą broliui

ALEKSANDRUI ir jo šeimai.

Danutė ir Vladas
Jančauskai



• Tim McCormack, Cuyahoga County Auditor, ir jo įstaigos nariai susitiks su namų savininkais individualiai peržiūrėti nuosavybės rekordus ir suteiks informacijas dėl mokesčių sumažinimo pagal Homestead Exemption ir H.E.A.P. programą.

Tim McCormack sakosi būsiąs laimingas su kiekvienu asmeniškai išsikalbėti.

Liepos 25-27 d. Highland Hts.,

Liepos 30 — rugpiūčio 2 d. Strongville,

Liepos 31 — rugpiūčio 3 d. Old World festivalyje.

• ASS — Akademikų Skautų Sąjūdžio savaitgalis — Studijų dienos įvyks Dainavos stovykloje rugpiūčio 15-17 dienomis. Kvie-

čiami dalyvauti visi ASS nariai, jų šeimos, būsimieji skautų-skaučių vadovai. Informacija ir registracija vakarais tel. (216) 447-0749.

• PERKANT IR PARNARIAI, jų šeimos, būsimieji DUODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

“Amber Holidays”

**1986 M. ESKURSIJOS
Į LIETUVĄ**

Liepos 16	— 1731.00	Rugsėjo 2	— 1885.00
Liepos 21	— 1348.00	Rugsėjo 17	— 1421.00
Rugpiūčio 14	— 1555.00	Spalio 1	— 1538.00
Gruodžio 26	— 1476.00		

Kelionių ilgis nuo 10 iki 16 dienų — įvairūs maršrutai.

Registracijos, informacijos reikalui skambinkite 1-800-722-1300 (Toll Free)

Iš Massachusetts ir Kanados: 1-617-268-8764.

**TRANS-ATLANTIC TRAVEL
SERVICE, INC.**

393 West Broadway
P. O. Box 116,
South Boston, Mass. 02127
Telefonas: (617) 268-8764



Įstaigai vadovauja:
ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkom dokumentus.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES. REGISTERED TRAVEL AGENT # TA 0324

**Puikiausius kailius
rasite**



Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601
Tel. krovėvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489



MATAS REALTORS

505 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
(216) 486-2530

RITA MATAS — Broker — G.R.I. — C.R.A.
Adv. VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

JONAS DUNDURAS, adv. RAMON FOLTZ,
ROMA MAJOROVAS, ALGIS MATAS, PETRAS
MATAS, PATRICIA SAJOVEC, DALIA
ŠIRVAITIS, adv. HOWARD TURNER.



CLEVELANDE ir apylinkėse



• Senojo pasaulio tradicinis vasaros festivalis East 185 gatvėje prasidės trečią dieną, liepos 30, ir baigsis dideliu paradu sekmadienį, rugpiūčio 3 dieną. Spėjama, kad festivalio dienomis E. 185 gatvę aplankys 300,000 žmonių.

Lietuvių klubas ruošiasi festivalyje dalyvauti ir parade dalyvauti. Organizuojama didelė talka, nes Lietuvių namai yra East 185 gatvėje ir labai svarbu gražiai pasirodyti tūkstantiams festivalio svečių.

Labai miela, kad šių metų paradiui lietuvių vežimo projektą sutiko paruošti Liudas Sagys, Aleksandra Sagienė ir Vincas Apanius. Vežimo tema bus — lietuvių audėja. Senojo pasaulio festivaliui tai labai būdinga tema. Čia į talką ateina mūsų kolonijos audėja Danutė Šiupinienė su savo staklėmis.

• L.A.S. Clevelando skyrius rengia "LAISVAJAI LIETUVAI" paremti gegužinę liepos 27 d. 1 val. p.p. Nijolės ir Prano Puškorių sodyboje, 8192 Town Line Rd., Windsor, Ohio. Į sodybą reikia važiuoti Mayfield gatve, arba 322 keliu, į rytus ir pervaziavus 44, 628 ir 528 kelių sankryžas, už keletos mylių pasiekus Town Line Rd. sukti į deš-

nę ir važiuoti 1 mylią iki sodybos. Galėsime prie ežerėlio, gražioje gamtoje ir tyrame ore atsigaivinti lietuviška gira ir užkandžiais, pabendrauti ir pailsėti.

Clevelando lietuvių visuomenė kviečiama gegužinėje dalyvauti.

• Lietuvių klubas organizuoja išvyką į garsų vasaros sezono muzikos centrą — Blossom Music Center — pamatyti Leharo operetę "Linksmoji našlė". Ekskursija įvyks ketvirtą dieną, rugpiūčio 28. Bilietai į operetę su kelione autobusu nuo Lietuvių klubo ir atgal kainuoja \$20 asmeniui. Visos rezervacijos turi būti padarytos ir už bilietus sumokėta iki rugpiūčio 1 dienos. Prašom skambinti į klubo raštinę Birutei Vedeiūnei telef. 531-2131.

RAMOVĖNŲ GEGUŽINĖ

LKVS Ramovės Clevelando skyriaus gegužinė, talpinant birutietėms, įvyksta prie ežero š. m. rugpiūčio 3 d., sekmadienį. Pradžia 1 val. p. p. Bus skanūs valgiai, gėrimai ir loterija. Pelnas skiriamas žurnalui "Karys" paremti. Ramovėnai kviečia visus atsilankyti ir kartu maloniai praleisti sekmadienio popietę.

(28-29)

'IŠLIKIT ARTIMI SAVO KULTŪRAI, SAVAI KALBAI...'

Taip kalbėjo Clevelando diecezijos vyskupas Anthony M. Pilla savo "vilties žodyje" ekumeninių pamaldų metu už visos žmonijos religinę laisvę šv. Jono katedroje liepos 17 dienos vakare.

Nežiūrint nenormaliai aukštos temperatūros, į pamaldas susirinkę pavergtų tautų atstovai su savo vėliavomis pripildė katedrą. Ilga eiseną, abecėlės tvarka nusitęsusi per visą katedrą, sudarė pakiliai graudų įspūdį, matant vėliavų, kurioms jų tėvynėse plevėsuoti nevalia. Ypatingai skaudu buvo žiūrėti į smulkius, liūdnuos Vietnamo jaunuolius, iškilmingai nešančius gerokai apglamžytą Vietnamo vėliavą, lyg ji būtų mačiusi ne vieną mūšį. Jų tarpe buvo ir jaunuolis be rankos.

Vėliavoms sustojus ties didžiuoju altoriumi, į katedrą atžygiavo įvairių tikybų dvasininkai, pasidabinę savo liturginiais drabužiais, o paskutinis įėjo pats vyskupas Anthony M. Pilla. Prie įėjimo atspausdintas pamaldų programos dalino tautiniais drabužiais apsirengusios vengrės.

Vargonams kiek per garsiai grojant, pirmoji giesmė nuskambėjo nevykusiai, nes giedotojai arba nežinojo melodijos, arba nesilaikė tempo. Toliau buvo švento Rašto skaitymai ir atkartotinė litanija. Pagrindinis vyskupo Pillos žodis buvo specifiniai taikomas susirinkusiųjų dvasiai.

Pradėdamas savo kalbą prieš dvi savaites iškilmingai atšvęstos Amerikos Nepriklausomybės šventės ir Laisvės Statulos atidarymo mintimis, jis pareiškė, kad dalis Amerikos gyventojų tą šventę minėjo su džiaugsmo ir kartėlio mišiniu. "Širdys negali atitrūkti nuo pavergtųjų tautų, kuriose nelaisvės junga kenčia mūsų giminės, draugai..."

Išvardinęs žmogaus laisvių suvaržymus ir asmens teisių pažeidimus, kalbėtojas pabrėžė, kad ypatingai yra varžoma laisvė Dievą garbinti pagal savo įsitikinimus, ir už tą žmonės tampa kankiniais. "Tai yra realybė — tikri asmenys, tikri atsitikimai, tikra kančia, o daugelyje vietų randama "tylinčioji Bažnyčia".

Išvardinęs lenkų, estų, vengrų kalinius ir kankinius, vyskupas taip pat paminėjo kunigų Svarinsko ir Zdebskio tragedijas. Toliau jis citavo Sibiro mergaičių maldaknygę ir baigdamas priminė, kad laisvė nešanti didelę atsakomybę. "Likite artimi savai kultūrai, išlaikykite savo kalbą, priklausykite tautinėms parapijoms" — tokiu patarimu



Pavergtų tautų eisenoje į katedrą žygiuoja lietuvių grupė.

V. Bacevičiaus nuotr.

vyskupas baigė savo kalbą, kurią maldininkai įvertino smarkiais plojimais.

Ukrainiečiai sklandžiai sugiedojo savo religinę giesmę "Dieve Didis, Sutvėrė-jau Visagali". Po to kun. Richard Orley sukalbėjo trumpą maldą ir pradėjo kviesti prie altoriaus pavergtų tautų atstovus su uždegtomis žvakėmis. Tai buvo jaudinanti ir labai graži ceremonija, stebint daugumoje labai jaunus veidelius ir tautiniai drabužiais apsirengusi jaunimą, su pasididžiavimu ir susikaupimu dalyvaujantį simboliškoje ceremonijoje. Buvo pradėta nuo Albanijos ir baigta Vietnamu, tik klausytojams kažkaip keistai nuskambėjo Egipto dalyvavimas ir Saksonijos išvardinimas šalia Rytinės Vokietijos. Toliau visi kalbėjo "Tėve Mūsų", kiekvienas garsiai savo gimtąja kalba. Po evangeliko-liute-

rono kunigo palaiminimo visi sugiedojo "America the Beautiful". Vėliavų išnešimo procesija buvo įspūdinga, kurią užbaigė apie penkiasdešimties dvasininkų palyda. Buvo džiugu matyti didoką lietuvių skaičių ir gražiais tautiniais drabužiais pasipuošusias lietuvaites.

Įdomu pastebėti, kad ši kartą pavergtų tautų minėjimo iniciatyva buvo grynai vyskupijos rankose. Organizacinį darbą atliko Pavergtų tautų Jungtinis Komitetas, vadovaujamas Raimundo Kudukio, ir Tautybių Sąjūdis, kurio pirmininku yra buvęs Clevelando meras Ralph Perk.

Minėjimas ir pamaldos truko lygiai vieną valandą. Tiek dalyvių skaičiumi, tiek pačia nuotaika bei programos mintimis renginį reikia laikyti labai pavykusiu.

Aurelija Balašaitienė



Taupa

— Lithuanian Credit Union
— Lietuvių kredito kooperatyvas
— Tel. (216) 481-6677

TAUPYKITE IR SKOLINKITĖS
vieninteliame lietuvių kredito
kooperatyve Ohio valstijoje.

KIEKVIENA SĄSKAITA FEDERALINĖS VALDŽIOS
APDRAUSTA IKI \$100.000

MOKAME AUKŠTESNES
PALŪKANAS UŽ:

SKOLINAME GERES-
NĖMIS IŠSIMOKĖJIMO
SĄLYGOMIS

Reg. sąskaitą. 'Super'
Share sąskaitą. Taupymo
certifikatus. IRA
sąskaitą.

Asmeniniams reikalams.
Automobilių pirkimui.
Namų pagerinimui.
Namų pirkimams.

Parduodame Money Orders, Travelers Cheques, priimame
mokesčius už elektros, šildymo, telefono ir vandens
sąskaitas.

VASAROS DARBO VALANDOS

Antradieniais, trečiadieniais, ketvirtadieniais nuo
10:00 val. r. — 2:00 val. p. p.

Penktadieniais nuo 2:00 val. p. p. — 6:00 val. vak.

Šeštadieniais nuo 10:00 val. r. iki 1:00 val. p. p.

adv. A. Sirvalčio įstaigos patalpose Lietuvių namuose.
877 East 185th St., Cleveland, Ohio 44119

SEKMADIENIAIS

11:00 val. r. — 12:00 val.

Dievo Motinos parapijos patalpose
(centrinėje TAUPOS būstinėje).

18022 Neff Rd., Cleveland, Ohio 44119

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga



Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama
teikianti jaukią atmosferą liūdesio
valandoje. Didelė aikštė automobi-
liams pastatyti.

DIRVA



Dr. Bronius Nemickas, besilankydamas Chicagoje š. m. liepos 7 d. turėjo pasitarimą su Chicagos tautininkais Tautinės Sąjungos reikalais. Sėdi iš kairės: dr. Leonas Kriaučeliūnas, dr. Bronius Nemickas, Teodoras Blinstrubas ir Mečys Valiukėnas. Stovi inž. Jonas Jurkūnas, Petras Buchas ir inž. Eugenijus Bartkus.

• **Stepas Mackevičius** liepos pradžioje, prancūzų oro linijos Air France pakvietas, lankėsi Prancūzijoje, kur dalyvavo Air France veiklos šiaurės Amerikoje 40 metų sukaktuvių iškilinėse.

Į New Yorką grįžo superpersoniniu Concorde lėktuvu, kuris Atlantą perskrenda per 3 val. 20 minučių ir New Yorke nusileido trimis valandomis anksčiau prieš

išskridimą iš Paryžiaus (6 valandų laiko skirtumas tarp Europos ir Amerikos!..).

• **Balzeko Lietuvių Kultūros Muziejus** Chicagoje jieško lietuvių studentų, kurie vasaros metu norėtų padėti muziejui įvairiuose darbuose. Jaunuoliai turi mokėti skaityti ir rašyti lietuviškai ir domėtis menu, istorija, literatūra, fo-

ALT S-gos East Chicagos skyrius ir VILTIES Draugijos valdyba rengia 1986 m. rugpiūčio 3 d., sekmadienį,

GEGUŽINĖ

Elenos ir Kazimiero Pocių sodyboje,
532 Lake Shore County Rd.,
Beverly Shores, Ind.

Telef. (219) 879-7732

Bus geras maistas, baras, muzika, turtinga loterija ir kitos pramogos. Atvykę nesigailėsite. Pradžia 12 val.

Iš Chicagos autobusu atvykstantys svečiai registruojasi pas Stasį Dagį, telef. (212) 434-9051

Gegužinės pelnas skiriamas DIRVAI paremti.

Visi maloniai kviečiami atsilankyti!

A. A.

BRONIUI GRIAUZDEI

mirus, skausmo prislėgtai jo brangiai žmonai, dukrai su šeima, broliui ALEKSANDRUI ir visiems giminėms Amerikoje ir Lietuvoje reiškiamo gilią užuojautą ir drauge liūdime.

ALT S-gos Bostono
Skyrius

A. A.

DR. PROF. PRANUI JUCAIČIUI

mirus, prof. dr. STASIUI JANKAUSKUI ir

TRIMAKŲ šeimai reiškiamo gilią užuojautą.

Ohio Lietuvių Gydytojų
Draugija

tografija, tautodaile, kartografija, periodika, muzika ir panašia sritimi. Tai puiki proga šiemis studentams pasigilinti šiose srityse ir įgauti daugiau patyrimo, kuris bus naudingas ne vien jų moksle, bet taip pat ir darbe. Skambinti Val Ramoniui dienos metu 847-2441 arba 582-6500.

• **Petras Petrutis**, "Mar-gučio" radijo vedėjas, jau yra suorganizavęs komitetą Teatro Festivalio ruošai Chicagoje. Visais Teatro Festivalio reikalais skambinkite Petriui Petručiui telef. (312) 476-2242.

• **ČESLOVAS GEDGAUDAS**, gyv. Santa Monica, CA, istorikas, po sunkios ir ilgos ligos mirė š.m. liepos 21 dieną.

Dirva reiškia užuojautą velionies žmonai Elenai ir šeimai.

'TRYPTINIS' NEW YORKO IŠKILMĖSE

Laisvės statulos šimtmečio šikilmės New Yorke praėjo išpūdingai.

Tose iškilmėse buvo daug prakalbų, garsiųjų artistų ir solistų, o taip pat ir atskirų tautybių grupių pasirodymai. Jų tarpe išpūdingai ir puikiai programos dalį atliko ir lietuvių vardą priminė mūsų jaunimas. Tai tautinių šokių grupė

CAKE DECORATOR

Exp'd., full time, benefits. Wedding—novelty cakes. Apply in person. The Baker's Loaf, 29480 Northwestern Hwy., between Franklin and Inkster Roads, Southfield, Mich. (22-28)

• **PERKANT IR PAR-DUODANT NAMUS** prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

"Tryptinis", vadovaujamas Jadvygos Matulaitienės.

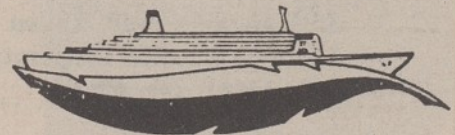
Liepos 6 d. New Yorko laikraštis "Newsday" lietuvių šokėjų atliktą programą puikiai paminėjo aprašant net ką jų šokių judesiai vaizdavo. Buvo išleista tos šventės visų programų stora knyga su trumpais paaiškinimais, kurioje yra skirta vieta ir mūsų šokėjams. Viršuje užrašyta "Tryptinis". Toliau aiškina, kad "Tryptinis" tai yra tradiciniai lietuvių tautos šokiai, tautiniais drabužiais apsirengę 28 šokė-

jai reprezentuoja tuos šokius per visą Ameriką jau virš 35 metų, rašo laikraštis.

Čia pravartu priminti, kad "Tryptinis" jau 3 kartus atstovavo lietuvių Laisvės statulos paminėjimui.

• **Felicija Česonienė**, Baltimorėje, siųsdama auką Dirvai paremti, rašo: "Dėkoju už tokį įdomų ir mielą laikraštį. Daug įdomių žinių pasiskaitymui, o be to ir gražių nuotraukų". Ačiū už auką ir pareikštą nuomonę. (eč)

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖ SAJUNGA organizuoja KELIONĘ LAIVU — KARIBŲ JÜROJE



Kviečiame ALT Sąjungos narius, jų draugus ir visus lietuvius pasinaudoti šia puikia proga kartu praleisti žiemos atostogas Karibų jūroje, vakariniam pakraštyje, plaukiant SONG OF NORWAY laivu iš Miami, Floridos.

Laivas — ROYAL CARIBBEAN CRUISE LINE — SONG OF NORWAY.

Data — 1987 m. vasario mėn. 7-14 d. d.

Sustojimai — OCHO RIOS (JAMAICA), GEORGE TOWN (GRAND CAYMAN), COZUMEL (MEXICO), ir LABADEE (NORTH COAST OF HAITI).

KAINOS (iš visų miestų) asmeniui:

Larger Outside Cabin — "A" Deck — \$1496.00
Larger Outside Cabin — "B" Deck — \$1400.00
Larger Inside Cabin — "B" Deck — \$1335.00

Visos nurodytos kainos yra vienam asmeniui, keliaujant po du asmenis kabinoje — visos kabinos turi po dvi lovas. Į kainą įsiskaito: lėktuvo kelionė iš Jūsų miesto į Miami, kelionė laivu, maistas laive, bei visos programos ir užsiėmimai laive.

REGISTRUOKITES! iki š. m. rugpiūčio mėn. 15 d.

Dėl tolimesnės informacijos, galima kreiptis į Vidą Jonušienę — AMBER TRAVEL SERVICE, 11745 Southwest Highway, Palos Heights, Illinois. 60463. Telef. (312) 448-7420.